

XLIII. évfolyam 2020. március–április

Kertbarát

magazin

Alapította Bálint György 1977-ben

KINCSEK A KERTBEN

A kudarcok jó leckék

Kovács Nimród

Hosszan nyíló évelők

Ajándék
1000 Ft-os
Oázis kuponnal

VIRÁGOSKERT ÁGYÁS NÉLKÜL

AZ ELSŐ 25 ELŐFIZETŐNK 2000 FT-OS OÁZIS VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYT KAP

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Várja a pályázatokat a legkiválóbb magyar márkákat elismerő MagyarBrands 2020 program fogyasztói, üzleti és innovatív márkák kategóriában!

Pályázati űrlap és feltételek: www.magyarbrands.hu

A PÁLYÁZAT LEADÁSI
HATÁRIDEJE:

2020. MÁJUS 31.

MAGYARBRANDS,
A MÁRKA ÉRTÉK

Felelős faültetés

Kertész szívünk megdobbant az egymillió fát ültetni szándékozók bejelentésének hallatán, illetve úgy általában a fásítási kedv föllángolásán.

Nagy és magasztos ügy ez, amelynek eredményeként jelentősen megnő hazánk erdősültsége, és hamarosan úton-útfélen frissen ültetett fákat látunk majd a közterületeinken, illetve sok használaton kívüli városszéli területen. Az erdészeti csemetekertekben milliós mennyiségben készülő magcsemetéktől kezdve a díszfaiskolákban gondosan nevelt, többször iskolázott fákig az elkövetkező hetekben hatalmas tételek kerülnek majd az ültetőgödrökbe. Az erdészeti gyakorlat megnyugtató módon gondoskodik a friss telepítésekről, engem viszont aggaszt a közterületekre, parkokba, az utak mellé ültetett faiskolai áru sorsa.

Rendkívül jó és üdvözlendő a lelkesedés, amellyel sokan belevetették magukat a most meghirdetett fásítási programba, mindenképpen örömteli az országsszerte meghirdetett mozgalom, ráadásul pályázati forrásokkal is támogatják ebbéli erőfeszítéseinket.

A kertész lelki szemei előtt azonban nemcsak az ültetőgödrök és az elültetésre váró facsemeték tömege, hanem az elültetett példányok idei őszi, netán jövő tavaszi képe is megjelenik. A hazánkra jellemző forró és száraz, kontinentális nyár lesz a most földbe kerülő fák első nagy megpróbáltatása, öntözés nélkül nagy valószínűséggel jó részük nem fogja túlélni. Az igényesebb közterületi zöldfelületekre szánt értékes díszfákat illetően még több az okunk az aggodalomra. A szakszerű faültetés alapszabályairól ebben a nagy fásítási rohamban sem lenne szabad megfeledkezni, a kertész szeme ugyanis már most számos kivetnivalót láthat.

A faiskolában éveken át nagy gonddal, szakszerűen nevelt, többször átültetett – átiskolázott – fáknek például jókora ültetőgödört kell ásni, gondosan megmetszeni a gyökereiket és a koronájukat is, nem is beszélve a háromoldali karózás, illetve a törzsvédelem szükségességéről. A rendszeres vízellátás napi rutin a faiskolában, a mi növényeink pedig ahhoz szoktak hozzá.

A nagy fásítási mozgalomban ne feledkezzünk el arról, hogy élő anyaggal dolgozunk, és ha már földbe kerültek az országos programban támogatott fák, ne hagyjuk őket magukra. Aki ültet, az felelősséggel tartozik védencének életéért. A „felelős” szócskát is be kellene szúrni a faültetés szó elé, hogy a nagy lelkesedésből jövő nyárra ne legyen nagy csalódás, ne kiszáradt, élettelen facsemeték látványáról tudósítsanak majd a most oly lelkes híradások. Mi természetesen a fáknek szurkolunk, azok ugyanis sok jóval örvendeztetnek meg bennünket. Ezért is fogtunk most össze annyian, hogy zöldebb, élhetőbb legyen szép hazánk.

Bu' ki'

INTELLIGENS ÉS SZERETNIVALÓ

AL-KO
QUALITY FOR LIFE

Csendes
és okos

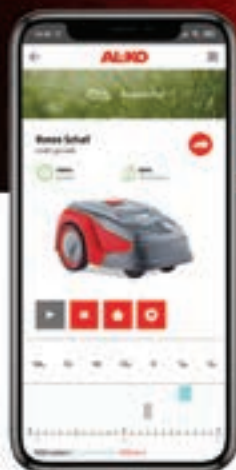
Biztonságos
és megbízható

Időjárásálló
és természetközel

Mozgékony
és fordulékony

ROBOLINHO ROBOTFŰNYÍRÓ MÁR 219 900 FORINTTÓL

A Robolinho® W robotfűnyíró az AL-KO inTOUCH alkalmazáson keresztül könnyedén vezérelhető, az IFTTT-nek köszönhetően pedig egyszerűen csatlakoztathatók más okoseszközökhöz.

6

10

14

18

46

56

KEDVENC NÖVÉNYÜNK

6 Virágoskert ágyás nélkül

VENDÉGSÉGBEN

10 A kudarcok jó leckék
– Kovács Nimród

BEMUTATJUK

14 Mésettűró liliomfák
18 Hosszan nyíló évelők
28 Mikor metsszük a hortenziát?
40 Ázsiából jöttek
42 Befolyásos növények – a papirusz
46 Kincsek a kertben
58 Beszédes nevek A-Z

KERTET ÉPÍTÜNK

22 Együtt élő növények
36 Ha a víz az úr

ITTHON

26 Illatos erdei szőnyeg

IDŐSZERŰ

30 Bálint gazda tanácsai
– Az oroszok már
a spájzban vannak
31 Napfényben minden szebb

KERTÉSZPALÁNTA

52 Anyák napja virágai

MAGOT KÜLDÜNK

54 A kínai díszbirs

NÖVÉNYDOKTOR

50 A tetvek természete

VENDÉGLÁTÁS

56 Ennivaló természet

VIRÁGOSKERT ÁGYÁS NÉLKÜL

Ha virágoskertről beszélünk, többnyire sok szép virággal beültetett kerti ágyásra gondolunk, ám nagy méretű virágtartókba ültetett vegyes nyári balkonnövény-fajokkal is mesés szép virágoskertek alakíthatók ki az erkélyeken, teraszokon.

A színhatás fokozására kertekben is elhelyezhetők a növénytartók, és nagyszerű lehetőséget kínálnak a „nehéz kertek, nehéz területek” élénkítésére, díszítésére.

De mik is azok a balkonnövények?

A balkonnövény kifejezés nem botanikai besorolás, hanem felhasználási terület szerinti növénycsoportosításra utal. Ahogy a nevük is sugallja, az ide tartozó növényeket elsősorban nagyobb méretű mutatós kültéri cserépek, színes edények, rusztikus dézsák, kosarak, ládák beültetésére használhatjuk. Többségük eredetileg szubtrópusi és trópusi faj, származási helyükön nincs tél, és emiatt, illetve más környezeti érzékenység miatt többnyire nem valók virágágyai ültetésre. Hazájukban élve, de nálunk egynyári növényként viselkednek. Az intenzív nemesítésnek köszönhetően a modern balkonnövényeknek már nincs sok közük a vadon előforduló fajokhoz. Általában gyorsan fejlődnek, növekedésük szerint lehetnek állók vagy csüngők. Kora nyártól az őszi fagyokig virítanak. Ha kedvező elhelyezést találunk számukra, akkor gondos ápolás mellett olyan gazdagon virágoznak, hogy a leveleik szinte ki sem látszanak a virágtengerből.

A legismertebbek

- A muskátlik továbbra is a balkonvirágok abszolút klasszikusai közé tartoznak, függetlenül attól, hogy futók vagy állók, piros, rózsaszín vagy fehér színben nyílnak. Strapabíró növények.
- A petúniák szintén kedveltek, álló és futó változatban is kaphatók. A könnyen kezelhető, kisebb virágú, de gazdagabban nyíló *Calibrachoa* petúniák is népszerűek, virágaik színes gömbként veszik körbe a töveket.

- A vörösbegyvírág (*Nemesia*) virág-bősége ugyancsak lenyűgöző.
- A porcsinrózsa (*Portulaca*) leginkább a napos erkélyen érzi jól magát.
- A vaníliavirág (*Heliotropium arborescens*) is meghálálja a sok napsütést.
- Az angelóniafajták rózsaszín, lila és fehér színekben nyílnak, főleg ha meleg, napos helyen vannak.
- A *Summerwings* sorozatba tartozó begóniák napos és félárnyékos környezetben egyaránt kiemelkedően teljesítenek, jól bokrosodnak, változatos színekben gazdagon nyílnak és kártevőmentesek. A *Belleconia* típusok telt virágú csüngő begóniák, félárnyékos környezetben függőkosarakban vagy ámpolnás edényben egész nyáron át pazar élményt nyújtanak. Virágaik nagyméretűek, krém, rózsza és narancsszínűek.

Ültessünk zöldet is

A struktúranövények attraktív lombszínnel, feltűnő mintázattal, kiváló elágazódással rendelkező balkonnövények. Virágot nem hoznak, igazi díszük a lombjuk, az alakjuk és a megjelenésük. Vegyes beültetések ideális alkotóelemei.

- Keserű porccserje (*Muhlenbeckia*)
- Pénzlevelű lizinka (*Lysimachia*)
- Kakassarkantyú (*Plectranthus*)
- Kerek repkény (*Glechoma*)
- Szalmagyopár (*Helichrysum*)
- Díszcsalán (*Coleus*)
- Batáta vagy édesburgonya (*Ipomoea*)

Bevásárlólista félárnyékos helyre

Sokan attól tartanak, hogy a félárnyékos környezet kevésbé alkalmas a növénytar-tásra, mint a napos erkély. Ez azonban nem így van. Sok napfénykedvelő balkonnövény a félárnyékos környezetben is jól érzi magát. Főleg forró nyarakon ott lassabban szárad ki a földjük. Balkonnövényekből az ilyen típusú helyekre is viszonylag nagy a választék. Kiválóan érzi magát a fukszia, a hortenzia, a pistike, az új-guineai *Impatiens*, a *Belleconia* begóniák, a borostyán, az árnylilium és a *Bacopa*.

FOTÓ: MERÉNYI ALEXANDRA, FLORADANIA, PIXABAY

TUDTA, HOGY...

...a keményebb szövetű, keskeny vagy finoman szeldelt, vékony levelű növények fényigé-nye magasabb, míg a nagyobb méretű, vastagabb és pu-
hább levelű fajok jobban tűrik az árnyékot?

Ültetés: hogyan kezdünk hozzá?

1. Válasszunk növényt. A szaküzleteknek hárm-as-négyes tálcákban kínált csomagajánlataik is vannak, ezek tartalmazhatnak többféle, egymással jól kombinálható fajt, vagy azonos faj eltérő fajtáit.
2. Válasszunk cserépet, ügyeljünk a méretére és a stílusára.
3. Töltsük meg friss földdel.
4. Először cseréppel együtt elrendezve készítsünk próbát. A csüngő növekedésűeket a cserép széléhez közel, az álló típusokat és a legmagasabb termetű növényeket középre helyezzük.

FONTOS!

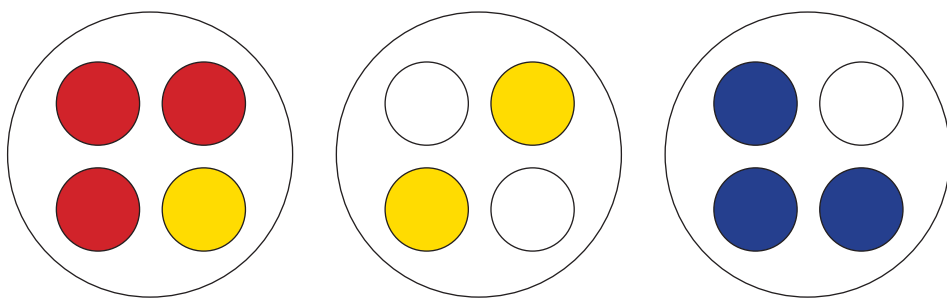
Vegyük figyelembe a terasz fekvését. A keleti fekvésű reggel és kora délelőtt, a déli fekvésű déltől délutánig, a nyugati délutántól estig kap napot. A benapozottság a hőmérsékletre is kihat, legmelegebbek a déli és a nyugati fekvésű helyek.

5. Rendezgessük addig, amíg a legszebb nem lesz, majd a cserépből kivéve ültessük el egyszerre mindet.
5. Öntözzük meg az összeállítást, állítsuk a helyére.
7. Teljék örömünk benne!

Sokat és színeset

A kombinációs lehetőségeknek csak a fantázia szab határt. Tippjeink:

- 3 piros (begónia, verbéna, Calibrachoa) + 1 sárga (Sanvitalia)
- 2 fehér (begónia, Calibrachoa) + 2 sárga (Calibrachoa, Sanvitalia)
- 3 kék (petúnia, verbéna, Bacopa) + 1 fehér (Calibrachoa)
- Klasszikus, muskátlival (ugyanazt a négy fajt duplán is ültethetjük, vagyis 2x4 növényt használunk): 2 piros (muskáti, verbéna) + 1 piros (Calibrachoa) + 1 sárga (Bidens)

Szabadtéri nappali

Essék szó kertről, teraszról vagy csöppnyi balkonról, a nyár folyamán bármelyikük használható szabadtéri nappaliként. Olyan helyként, ahová egy fárasztó nap után visszavonulhatunk egy hűs limonádét elkortyolni, olvasni, zenét hallgatni, szeretteinkkel beszélgetni, vagy csak szemlélődni, gondolkodni. Az elvonulás, a nyugalom zöld szigetként, ahol élvezhetjük a jó időt, a napsütést, a szabad levegőt.

Ahhoz, hogy növényekkel rendezzük be, nincs szükség mély kertészeti tudásra, gyorsan és egyszerűen megtervezhető, jól megválasztott növényekkel, stílusos kellé-

kekkel és kiegészítővel hangulatos oázist varázsolhatunk.

Mediterrán: olajfa, leander, rozmaring, citrusfélék, levendula, kakukkfű; kék-fehér, zöld, narancs kaspók, párnák, amforák, kovácsoltvas gyertyatartó.

Vidéki: muskáti, petúnia, margaréta, balkon-zölkségek és gyümölcsök; agyagcserép, bádagedények, kancsók, kockás, pöttyös textilek, háziállatfigurák, fonott kosarak, faragott ládák, fa kerti pad.

Modern: díszfüvek, bambusz, pozsgások; fém vagy beton növénytartók, lámpák, kövek, üvedények.

Összeállította: Merényi Alexandra

A harmonikustól a háromszögig

A kerti virágfoltok kialakításához a színek között hívhatjuk segítségül. Háromféle elrendezést készíthetünk.

- Harmonikus: az egymás melletti színekből válogassunk a világostól kezdve a sötétedőig.
- Kontrasztos: az egymással szemben lévő színeket társítsuk.
- Háromszög: a színek között osszuk föl három cikkre, és az abban lévő színeket használjuk, a végeredmény hibátlan lesz.

Lépjen be a **NORTENE** kerti világába
és fedezze fel igényes és trendi megoldásainkat,
mert a boldogság a kertben terem!

BELÁTÁSKORLÁTOZÓK
KERTI DEKOR TERMÉKEK
KERTI KIEGÉSZÍTŐK
VAKONDHÁLÓK
KÖTÖZŐK
KARÓK
KERTIRÁCSOK

Kövessen minket:

TE ÉS A KERTED

www.nortene.hu

A kudarcok jó

Miközben a budai Istenhegyre igyekszem, hogy találkozzam Kovács Nimróddal, azon tűnődöm, minek is nevezhetném: üzletembernek, borásznak, filantrópnak, műgyűjtőnek? Otthonába, a klasszicista stílusú, 1852-ben épült, gondosan kialakított kert közepén álló villába lépve azonnal tetten érhetjük a műgyűjtőt. Miközben borászata az egi Verőszala pincesoron van, szőlőterületei pedig a Nagy-Eged hegyen. Úgy tűnik, ezek kissé messze állnak egymástól, valójában viszont minden mindennel összefügg. Ahogyan ez kalandos életében is történt, Magyarország és Amerika között a nagyvilágban.

Magyarországról Amerikába

Azt mondja, a sztori 1949-ben Budapesten, a „nyóckerben”, a Rókus kórházban kezdődött, ahonnan szülei a Rákóczi úti lakásukba vitték haza. A papa ügyvéd volt, a mama akkor háztartásbeli. Kicsit ugrunk a filmben, és már a kamaszkorban látjuk, amikor beleszeretett a rock and rollba, a filmekbe és a hosszú hajba, ami miatt kénytelen volt több gimnáziumot is megjárni. Végül jeles érettségije után úgy gondolta, ő is jogi pályára lépne, ám politikai okok miatt nem vették föl az egyetemre, így pincérnek tanult. Sehogyan sem találta a helyét, ezért 22 évesen disszidált. A mai Szlovéniából úszott át Olaszországba, ahonnan néhány hónap után Amerikába kerülhetett. Az Újvilágban

Oklahoma államban feketemosogatóként kezdte egy szállodában. Majd pincér lett, Coloradóba költözött, munka mellett beiratkozott az egyetemre és diplomát szerzett. A tanulást nem hagyta abba, több diploma és képesítés után a reklámszakmát választotta, mert a művészetek mindig vonzották. Egy reklámügynökségnél kezdett dolgozni New Yorkban, majd Denverben egy kábeltelevíziós társaság marketingigazgatója, később társtulajdonosa lett. Részt vett több csatorna, egyebek között a Discovery Channel fejlesztésében. A cég európai befektetéseivel foglalkozott és bevezette Magyarországon a modern kábel tv rendszerét, ezáltal elérhetővé tette az HBO és a Spektrum Tv csatornáit. Emellett a UPC is az ő vezetésével vált a legnagyobb közép- és kelet-európai kábel-

szolgáltatóvá. Persze nem csak a munka töltötte ki az életét, családot alapított, két fia és egy lánya van, sőt már nagypapa is. Itt a film megszakad, mert 2009-ben visszavonult a kábeltelevízió világából.

Amerikából Magyarországra

Több mint tíz éve ismét Magyarországon él, adódik a kérdés, hogy mi hozta vissza a szülőföldjére. Azt mondja, nem ez volt a terv, soha nem akart visszaköltözni Magyarországra, mert arra emlékezett, hogy itt nem érezte jól magát. Majd új epizóddal peregnék tovább a filmkockák. Úgy alakult, hogy a 90-es években Londonban dolgozott, és gyakran hazajárt a mamát meglátogatni. Ekkor alkották ki az HBO-t Magyarországon és

leckék

A NÉV KÖTELEZ

Azt tanácsolták, hogy ha föl akarom futtatni a borászatot, akkor nekem kell lennem a nagybajszú borosgazdának. Ezért a „nevemre vettem” a borászatot és elkezdtek kialakítani a stratégiát, ami rólam és az én ízlésvilágomról szól – mondja.

Egységes címkék készültek, és kialakultak a Nimródhoz köthető borok és történetek. A jazz iránti rajongásából született az All that Jazz borcsalád, amelynek tagjai a Dixie, a Cool, a Blues, a Rhapsody és a Soul.

Zászlósboruk, a magas minőségű NJK vörös cuvée neve Nimród monogramjából született. A SKY a legfrissebb bébi, 2016-os Furmint, névadója pedig az elsőszülött fiúunoka.

Mindennek alapja persze a borok tökéletes minősége, a név ugyanis kötelez. Tavaly volt tízéves a borászat, ami nem nagy idő egy borászat életében, de sokat fejlődtek, a minőség, a stílus folyamatosan javult, és ma már nemzetközi viszonylatban is szép sikereket érnek el.

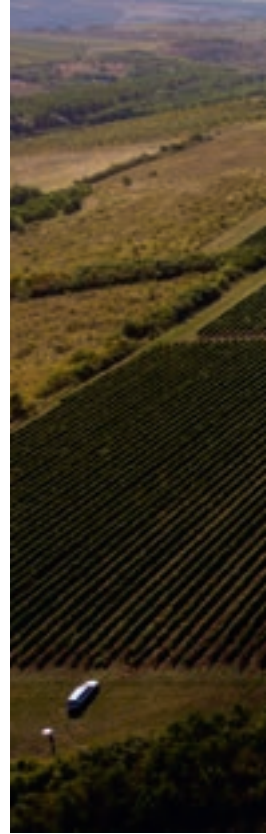

elvállalta annak a működtetését azzal a kikötéssel, hogy nem akar Magyarországra költözni. Mégis sokat tartózkodott itt, és kezdte újra fölfedezni az országot, egyik projekt érte a másikat, szinte belesodródott az itteni életbe. Közben a házassága is megsínylette a távollétet és válás lett a vége. Megismerkedett mostani párjával, Dorottyával, és kialakult egy új világ számára Magyarországon.

Szerelemnek indult, borászat lett belőle

Borászportrénkban eddig még egy szó sem esett arról, mikor került szorosabb kapcsolatba a borok világával és miért éppen Egerben alapított borászatot. Ez a történet Denverben, a Café Promenád nevű étteremben kezdődött. „Abban az olasz étteremben pincérként dolgoztam. A tulajdonos komoly borszakértő volt, szofisztikált borlistát hozott létre és fontosnak tartotta azt is, hogy a pincérekkel is megismertesse a borokat” – emlékszik vissza. Később üzletemberként sokat utazott a világban és mindenhol kóstolt borokat. Az érdeklődésből így lassan szerelem lett.

Azt meséli, amikor Magyarországon kezdett el dolgozni, sok üzleti partnerét vitte vacsorázni és mindig gondot okozott, hogy sehol sem voltak igazán jók a borok.

Tudatos építkezés, pozitív világszemlélet

Elhatározta, hogy tudatosan és szisztematikusan építi föl a szőlészetet és a borászatot, amihez a marketingből 4P-ként (product – termék, price – ár, place – hely és promotion – promóció) jól ismert alapszabályt alkalmazta.

Ami a terméket illeti: kiderült, hogy a meglévő szőlők nem voltak megfelelőek, ezért tudatosan választott fajtákat telepített. Az is kérdés volt, hogy milyen stílusban készüljenek a borok. Egernek sokféle stílusa van, Nimród azonban nem kedvelte az ottani tradicionális stílust. „Úgy éreztem, hogy a világot látott szemléletet kell behozni Egerbe. A jó hír az, hogy Egernek kiválók az adottságai, lehet vörös- és fehérborokat is készíteni. Ebben Burgundiát követjük a Chardonnayval, a Pinot Noir-ral és a Syrah is komoly lehetőség. Preferáljuk a magyar fajtákat is, a Furmintot és a Kékfrankost.” Ami az árat és a helyet, azaz az értékesítést illeti, tudni kell, hogy mennyiért és kinek lehet eladni a termékünket és ismerni kell a világpiaci árakat is. A Kovács Nimród Winery a szofisztikált borivókat célozta meg, akik igényesebbek, és hajlandók fizetni a megfelelő minőségért. Nimród szerint ez Magyarországon legfeljebb százezer ember, ám nekik akar eladni további 20-30 borászat is. Számukra az előremenkülségi lehetőség a külföld, jelenleg boraik 25 százalékat ott értékesítik, a cél pedig az 50 százalék.

A promóció a legnehezebb az egészben. A bor szubjektív termék, érzelmekről, érzésekről szól. Akkor mi adja el a bort? Természetesen a sztori, a személyes kötődés. Föl kell építeni a márkát és ebben a most tízéves borászat jó úton halad.

Kérdésemre, hogy melyek a kedvenc borai, nem meglepő módon azt válaszolja, hogy a sajátja. „Szeretem a saját borainkat, főként azt iszom. Ha választani kell, akkor első sorban vöröset. Stílusban a testesebb, karakteres, a bársonyos, szép egyensúllyal rendelkező borok állnak közel hozzám. Kedvelem az eleganciát a borokban. Fajta tekintetében a Pinot Noir, a Syrah és a Kékfrankos áll hozzám a legközelebb.”

Az életfilozófiájának központja – ami hetven éven keresztül elkormányozta eddig – a mosoly és a pozitív világlátás. „A mosoly nem kerül semmibe, miért ne adjak belőle?” A pozitív világszemlélet eddig mindig kisegítette a nehézségekből. A kudarcot egyszerűen leckének tartja, és azt nézi, hogyan tanulhat belőle. A tanulás, a mozgás, a jó ételek, az olívaolaj és természetesen a borok teszik föl a pontot az i-re.

Sárközi Judit

TERÜLETEK ÉS BOROK

A legbecsesebb terroir a Nagy-Eged hegy, 350-500 méteres tengerszint feletti magasságban vannak az ültetvények. Az ott termő Kékfrankos és Syrah adja az NJK és a Grand Bleu fantáziánévű borok alapját, és ott szüretelik a Furmintot is. Ezek rendkívül különleges ízvilágú összetett borok, amelyek a nemzetközi mezőnyben is komoly eredményeket érnek el.

A birtokválogatáshoz, a Monopole sorozathoz a Nyilasmár- és a Nagyfai-dűlőben terem a szőlő. Ide tartozik a Battonage Chardonnay, a 777 Pinot Noir, a Soul Syrah, a Rhapsody Bikavér és még jó néhány más tétel. A mindennapi kulináris élvezetekhez pedig rozét, egri csillagot és bikavért kínálnak a fogyasztóknak.

FOTÓ: CSATLÓS NORBERT ÉS KNY

Fellélegzett, amikor megjelentek *Gere Attila* palackjai, majd az egri *Thummerer Vilmos* és *Gál Tibor* borai a budapesti éttermekben. Akkor merült föl benne, hogy valamit tehetne a magyar borok minőségéért, és megalapította a Monarchia Borkereskedő céget. Az volt az elképzelése, hogy minden régióból kiválasztják a legjobb borokat, és francia mintára, egységes címkével ellátva Monarchia borként forgalmazzák külföldön is. Később kiderült, hogy ez a koncepció hibás volt, és további buktatók is következtek. „Eleinte sokat hibáztunk, ezt nekem persze tudnom kellett volna, hiszen az az alapszabály, hogy ne szállj be olyan bizniszbe, amihez nem értesz. Én pedig beszálltam...” Ez kudarc volt, és megoldandó feladat is. Nimród akkor 60 éves volt, és kiszállt az üzleti életből. Azt gondolta, hogy a filmnek még nem lehet vége, mégsem szeretne csupán papucsban kutyát sétáltatni. Ekkor döntötte el, hogy a borászkodásra fog koncentrálni, egri pincét és szőlőterületeket vásárolt.

MÉSZTŰRŐ LILIOMFÁK

Magyarország kifejezetten alkalmas kertművelésre, legyen az szőlős-, gyümölcsös-, zöldséges-, avagy díszkert. Körülményeinkhez képest azonban szűkében vagyunk a látványos, nagy virágú cserjéknek és fáknek.

Az ország legnagyobb részén a talajok meszesek, pH-juk magas, és ezt sok, számunkra kíváncsú dísznövény nem szereti. Több évtizedes kísérletezés eredményeként azonban találtam kivételeket.

A pompás virágú rododendronok (havasszépék), hortenziák és liliumfák (magnóliák) fajtái kevés kivétellel csak savanyú talajokon élnek meg vagy díszlenek megfelelően. Sok ráfordítással és költséggel (talajcsere) némelyek ideig-óráig megtarthatók a meszes talajú kertekben is. A Nemzeti Botanikus Kertben, Vácrátóton meszes (pH 8) a talaj. Sok liliumfafajjal és -fajtával kísérleteztem az elmúlt évtizedekben, többségüket így meg is öltem. Néhány közülük azonban kiválóan szerepelt ilyen viszonyok között is és minden évben nagyszerű virágpompával ajándékoz meg.

A liliumfafélék (*Magnoliaceae*) családja a kétszikű növények között a legősibb. A család mintegy 220 tagja a két amerikai föld-

NEM TULIPÁNFA

A liliumfák rendkívül népszerű dísznövények. Gyakran tévesen tulipánfának nevezik őket, jóllehet az a velük azonos családba tartozó valódi tulipánfák (*Liriodendron*) neve. Tudományos nevüket *Pierre Magnol* francia botanikus, a montpellier-i botanikus kert igazgatója után kapták.

részen, Dél- és Kelet-Ázsiában, valamint Indokínában, többnyire szubtropikus területeken honos.

A liliumfák (*Magnolia*) nemzetségébe 45 fás szárú faj tartozik, többségük a Himalájában, Dél- és Kelet-Ázsiában, néhány faj

Észak-Amerikában honos. Vannak köztük lombhullatók és örökzöldek, nyáron nyílnak vagy még rügyfakadás előtt virágzóak.

A kobusi liliumfa

Lombhullató a kobusi liliumfa (*Magnolia kobus*). 10-15 méter magasra nő, a törzs körmérete elérheti az 1 métert. Fiatalon kúpos, később terebélyes koronájú. Ágai megdörzsölve kellemes illatúak, levelei visszas tojásdadok, ékválúak, röviden kihengyezettek. Illatos, hófehér virágai a nemzetségen belül kicsinek számítanak, teljes nyílásban is mindössze 10 cm átmérőjűek. Hengeres termései rózsaszínes zöldek, büttyökösök, éretten felnyílva kibukkannak skarlátszín magjaikkal.

Őshazája Japán, ahol dombvidéki és hegylábi, nedves lombos erdőkben gyakori. A Koreához tartozó Csedszu-szigeten is él. Talajokban kevésbé válogat, csak száraz és tömör ne legyen. Gyakran használják alanyként fajták szaporításánál.

Szoliterként, parkfának, utcásorfának egyaránt kiváló. Japánban lepelleveléit és bimbóit főzve fogyasztják, fiatal leveleiből tea készül, kifejlett, aromás illatú leveleiből szarítják, porrá őrölve fűszerként szolgál. Kérgéből fejfájáscsillapító szert készítenek. Könnyű, világos faanyaga értékes.

A jülan liliumfa

A gömbölyded, terebélyes koronájú jülan liliumfa (*Magnolia denudata*) 20-25 méteresre is megnő. Durván repedezett kérgű törzsének átmérője az 1 métert is elérheti. Hegyes csúcsú, visszas tojásdad levelei élénkzöldek. Porcelánfehér, felálló, bódító illatú, 10-16 cm átmérőjű virágaiban a 9 lepellevél spirálisan áll. Lombfakadás előtt virágzik. Tüszőtermései bizarr alakú megnyúlt, büttyökös terméscsoportban fejlődnek. Közép- és Nyugat-Kína nyirkos lombos erdeiben 500-1000 méter

Kobusi liliumfa (*Magnolia kobus*) virága

Jülan liliomfa (*Magnolia denudata*)
virággal borított fája

A TISZTASÁG JELKÉPE

Már a *Tang* dinasztia idején (618–906) ültették a kertekben. Hazájában nagy tiszteletben tartják, hófehér virágai a kínai virágsszimbolikában a tisztaság, egyenesség jelképei, számtalan öreg famatuzsálem virít ma is a régi templom- és palotakertekben. Buddhista szerzetesek honosították meg Japán kertjeiben is. Pompás virága drága selymek, gyönyörű porcelánedények gyakori díszítőeleme, festmények, tusrajzok kedvelt, örök témája. Vastag szirma lisztben forgatva, olajban kisütve ropogós, illatos, édeskés csemege. Manapság Kínában gyakori utcasorfa. Hazájában a faanyagát is nagyra becsülik.

Jülan liliumfa (*Magnolia denudata*) virágai

Hegyeslevelű liliumfa (*Magnolia acuminata*) zöld virága

Hegyeslevelű liliumfa (*Magnolia acuminata*) 'Daphne' fajtája (Belgium, 1992), a Kertészeti Kiválóság díj birtokosa (2003)

magasságban honos. A mérsékelt éghajlatú területeken világszerte népszerű díszfa fiatal korában is dúsan virágzik.

A hegyeslevelű liliumfa

Sudár törzsű, 25-30 méterre megnövő, viszont a kertekben csak 10-15 méteres magasságot ér el a hegyeslevelű liliumfa (*Magnolia acuminata*). Lombhullató fa, a kérge világosszürke, repedezett, törzsmérete az 1 métert is meghaladhatja. A vessző fényes vörösbarna. A szórt állású levelek széles tojásdad elliptikusak, hosszúkás tojásdadok, kihegyezettek, fonákuk világosabb kékeszöld. Az aromás illatú virágokban a lepellevelek fölfelé állnak, zöld, hamvaszöld, sárga vagy ritkábban narancssárga színűek. Termései hosszú hengeresek, éretten vörösek, a szív alakú lapos magok köpenye narancsvörös. Lombfakadás után, késő tavasszal, kora nyáron nyílik. Virágai nem feltűnők, de nagyon különlegesek, nagy levelei miatt nyáron igen hatásos a lombja. Őszi lombszíne a sötétbarnától a fénylő vajsárgáig terjed. Gyakorlatilag kórokozó- és kártevőmentes. Nagyobb kertekben és par-

kokban kiváló díszfa, a légszennyeződést is jól tűri. Könnyű, tartós, szépen polírozható fájából bútorkat, belső burkolatokat készítenek, korábban edényeket, teknőket vájtak belőle. Különleges virágszínű miatt sárgászöld hibridfajták nemesítéséhez használják. Szép fajtái is vannak.

FOGFÁJÁSRA, WHISKYBE

A hegyeslevelű liliumfa eredeti élőhelyén az USA-ban, főként az Appalache-hegységben üde elegyes lombos erdőkben, szurdokokban, vízfolyások mentén nő a tengerszinttől 1400 m magasságig. Az irokéz és cseroki indiánok a kérgéből fájdalomcsillapító, fogfájást enyhítő, féregűző szereket, izzasztó, hashajtó, élénkítő, erősítő teákat készítettek. Zöld termésének keserű kivonatát a korai telepesek whiskybe keverték és lázcsillapításra használták. Angol neve uborkafa, ami az éretlen hengeres terméseire utal.

Kertészeti fajtái

William Kosar az USA Nemzeti Arborétumában számos kiváló kerti dísznövényfajtát, többek közt liliumfákat is szelektált. Két igen sikeres hibrid is született ott 1963-ban a bíbor liliumfa 'Nigra' és a vudang liliumfa 'Diva' fajtáinak keresztezéséből. Így mondhatni testvérfajták. Azóta mindkettő elnyerte a brit Királyi Kertészeti Társaság „Award of Garden Merit” (Kertészeti Kiválóság díj) igen rangos minősítését.

A szülő alapfajok, a bíbor liliumfa (*Magnolia liliiflora*) és a vudang liliumfa (*Magnolia sprengeri*) a természetben Közép- és Nyugat-Kína hegyeiben fordulnak elő, hazájukban mindkettőt gyakran ültetik dísznövényként. A vudang liliumfa 20 méter magas, a bíbor liliumfa viszont csak 3 méterig megnövő cserje, világszerte kedvelt és elterjedt a mérsékelt égöv kertjeiben.

A 'Galaxy' szabályos, kúpos koronájú, lombhullató fajta, 7-12 méter magasra is megnőhet. Lombfakadás előtt élénk, sötétbordó virágbimbóiból 12-20 cm hosszú, kehely alakú, enyhe illatú virágok fejlődnek. Az

TUDTA, HOGY...

...a hegyeslevelű liliomfa a legtermetesebb és a leghidegtűrőbb liliomfák egyike, és csak 10 éves kora után kezd el virágozni?

Hegyeslevelű liliomfa (*Magnolia acuminata*)
'Miss Honeybee' (USA, 1972)

A Magnolia 'Spectrum' virágai

enyhén csavarodott 12 lepellevél rózsás-vöröses bíbor a külső, fehéres rózsaszín a belső oldalán.

A 'Spectrum' fajta sokban hasonlít rá, de míg a 'Galaxy' egysugaras habitusú, ez szabálytalanabb, kuszább koronájú. Virágai valamivel nagyobbak, a lepellevelek szá-

ma kevesebb, viszont élénkebb a színük. Bimbója sarlósan, sokszor erősen görbült. Fiatal korban akár 40-50 cm-t is nőhetnek évente. Napfényre, félárnyékba, városi parkokba, házikertekbe szoliterként ültethetők, törzsesek nevelve vagy bokorfa-ként.

A Magnolia 'Galaxy' virágai

Ültessük bátran

A liliomfák igényes növények, de szépségükkel meghálálják a törődést. A jó vízgazdálkodású, tápanyagokban gazdag, inkább laza talajokat kedvelik. Az itt bemutatott növények – ellentétben a liliomfák többségével, amelyek kifejezetten csak a savanyú kémhatású talajokon érzik jól magukat – meszes talajokon is kiváló eredménnyel nevelhetők. Rendszeres metszést nem igényelnek, az esetleges formázó, alakító beavatkozás nyár közepén végezhető. Gyakorlatilag kórokozó- és kártevőmentesek.

Nyár elején zölddugvánnyal, a nyár második felében félfás dugvánnyal szaporíthatók. A szárazabb és melegebb időben meghálálják a mulcsozást és a rendszeres öntözést. Parkokban, kertekben szoliterként ültetve, sok törzsszel nevelve a leghatásosabbak. Magas törzsre nevelve utcasorfának is alkalmasak. Mindenkinek melegen ajánlom kertjébe a bemutatott liliomfákat.

Kósa Géza

Hosszan nyíló évelők

Az évelők olyan lágyszárú növények, melyek különböző kitarószervekkel vészeli át a számukra kedvezőtlen időszakot. Kertünk sok évelője ősszel a talajfelszínig visszahúzódik, ahol az áttelelő rügyek alig várják, hogy a tavaszi meleg hatására élénk növekedésnek induljanak. A most bemutatásra kerülő gólyaorr és sásliliom is ebbe a csoportba tartozik.

A GÓLYAORR

A gólyaorr (*Geranium*) nemzetség 300 faja a mérsékelt égövben él, nemzetségnevüket a termések gólyacsőrere emlékeztető alakjáról kapták. Hajtásaik a talajt takarják vagy középmagasra ágaskodnak. Száruk gyakran szőrökkel sűrűn borított. Hajtásaikat, leveleiket ősze lehullatják, van azonban néhány faj, amelynek fiatal hajtásvégi levelei az eny-

he teleken áttelelnek. A levelek hónaljából fejlődő virágaikat a hajtásvégeken fejlesztik. Május–júniusban nyíló, sugarasan szimmetrikus virágaik mutatósak, a kék és a rózsaszín különböző árnyalataiban díszlenek. Igényeiket tekintve nem sorolhatók egyetlen kategóriába, inkább azt mondhatjuk, hogy minden kerttípusba találunk megfelelő gólyaorrfajt, -fajtát. A kereskedelemben kapható változatok egy része napos, szikla-

kerti körülmények között érzi jól magát (*Geranium dalmaticum*, *G. sanguineum*), többségük a félárnyékos helyeket kedveli, de a hazánk erdeiben élő *Geranium phaeum*, a fekete gólyaorr – amely a virága színéről kapta nevét – a fák alatti árnyékos fekvésben is megél.

Nemcsak a virágaik, hanem levélformájuk is mutatós. Egyesek őszi lombszínre külön díszértéket képvisel.

ÖNTÖZZÜK, ÓVJUK

A hónapokig nyíló gólyaorrfajták a nemesítők műhelyében születtek, többségük hibrid eredetű. Ezért nevükben a nemzetségnév mellett csak fajtanevet látunk. Középmagas termetű, értékes évelők, virágaik 3-4 cm átmérőjűek. Napos, félárnyékos fekvésben, közepes vízellátású, jó kerti talajban fejlődnek a legszebben. A külföldi katalógusok fajtaleírásait olvasva tartsuk szem előtt, hogy az ott felsorolt kiváló tulajdonságok nem a magyarországi aszályos nyarak tapasztalatai mellett születtek. Hazánkban csak öntözött körülmények között, a déli, délutáni forró napsütéstől laza árnyékkal védett helyen számíthatunk rendkívül hosszú virágzásukra.

TUDTA, HOGY...

...a nemesítők régóta foglalkoznak velük, sőt Geranium-kedvelő egyesületek, társaságok is léteznek a világon? Újságot adnak ki, és a tagok egymás kertjét látogatva cserélnék, vásárolnak fajtákat egymástól.

A LEGNÉPSZERÜBBEK

• Geranium 'Dragon Heart'

Erőteljes lombú, félméteres bokorra fejlődik. Fekete közepű, élénk bíborlila virágai hónapokon át borítják a növényt. Napos, félárnyékos fekvésbe, öntözött, közepes tápanyag-ellátottságú talajba ültessük.

• Geranium 'Pink Penny'

Középmagas gólyaorrfajta, igen hosszsan tartó virágzásával hívta föl magára a figyelmet. Sötét erezetű rózsaszín virágai kis ékszerekként ragyognak a zöld levelek fölött. Sűrű hajtásai kiválóan elnyomják a gyomokat. A fajta másik különlegessége, hogy lombja ősszel narancspirosra színeződik.

• Geranium 'Rozanne'

Kiváló tulajdonságai miatt 2008-ban az év évelőjének választották. Középkék, nagy méretű virágait júniustól az őszi fagyokig hozza, a virágzás intenzitását a nyári forróság csökkenti. Elfekvő-főlemelkedő száraival 30 cm magas szőnyeget képez.

• Geranium 'Tiny Monster'

Az utóbbi évtizedek nemesítésének egyik legsikeresebb fajtája, amely hazánk éghajlatát is jól viseli. Csillagszerű, tenyeresen hasadt levelei fölött bontja a lilarózsaszín virágok tömegét. Nyáron, szárazságban önöz-zük, ha pedig erre nincs módunk, akkor az első fővirágzás után vágjuk vissza a felére. Ezt követően újrakajt és újravirágzik.

A legkevesebb gondozást igénylő évelők közé tartoznak. A nyári öntözésen kívül néhányévenként terítsünk 1-2 cm vékonyan talajt a felkopaszkodott szárakra, ezzel segítjük legyökeresedésüket és a növény megfiatalodását. Mindezek a tulajdonságok igen értékes talajtakaróvá teszik a gólyaorrokot. Az alapfajokat magvetéssel, a fajtákat hajtásdugványozással, rizóma-feldarabolással szaporíthatjuk.

A SÁSLILIOM

A sásliliom (*Hemerocallis*) középmagas (70-120 cm) évelő, hosszú, keskeny tőálló lándzsás levelei sűrűn állnak, kissé visszahajlanak. Gyökérzete rövid gyöktörzses, húsos, helyenként megvastagodó gyökerekkel. A nagy, tölcser alakú virágok hosszú tőkocsányon fejlődnek. Tág tűrésű növény, így a száraz termőhelyek kivételével a kertben szinte bárhová kerülhet. Kitűnően mutat virágágyásban, kerti tó partján, cserjékkel vegyesen ültetve. A terjedő tövű fajokat önálló foltba ültessük. Sok ezer sásliliomfajta létezik, a tiszta fehér és a kék kivételével minden virág színben kaphatók. Többségük egyszerű virágú, de léteznek teltek is. A virágok lehetnek háromszög, kerek vagy csillag alakúak, fodrosak vagy ép szélűek, mini, kicsi, közepes vagy nagy méretűek, népszerűségük a sásliliomdivat szerint változik. A legtöbb faj

KÍNÁBÓL SZÁRMAZIK

A liliomfélék családjába tartozó mintegy 15-20 faj szinte kivétel nélkül Kelet-Ázsiából származik, ott nedves, hegyi réteken él. Az első leletek 2500 évesek, melyek arról tanúskodnak, hogy a sásliliomot Kínában régóta kerti növényként ültetik. Bimbóját és fiatal leveleit évezredek óta zöldséggként fogyasztják, gyökerének pedig fájdalomcsillapító hatást tulajdonítanak. A *Hemerocallis fulva* és a *H. lilioasphodelus* első példányai föltehetően a 16. század közepén érkeztek Európába, ahol gyorsan kivadultak. Az első *H. lilioasphodelus* Mongólián keresztül érkezett Magyarországra, a *H. fulva* pedig arab kereskedők közvetítésével került Velencébe és Liszszabonba. A többi faj Kínából, Japánból csak a 19. és 20. században exportálták Európa főúri kertjeibe.

4-6 hétig számos virágot bont, jellemzően a nyár közepén. A virágzás ideje a fajtától függően május és szeptember között változik. A hibridek között egy-két fajta hónapokon át, májustól akár októberig folyamatosan újabb és újabb virágokat hoz.

Nem véletlen, hogy óriási népszerűségnek örvend. Az egyik leghosszabb életű, mind-

TUDTA, HOGY...

...az USA-ban sásliliomgyűjtők és nemesítők százai versengenek az évről évre megjelenő mintegy 500 új fajta sikeréért, kategóriánként az első díj megszerzéséért; és hogy egy tő jól sikerült, divatos új fajtaért akár több száz dollárt is elkérnek?

A LEGNÉPSZERŐBBEK

• Hemerocallis 'Stella d'Oro'

(1975, Jablonski)

Alacsony termetű, 30-35 cm magasra növő fajta. Kis sárga virágai illatosak. Évtizedek óta töretlenül népszerű, a legnagyobb mennyiségben termesztett és értékesített fajta. Legszebben a jó szerkezetű, közepesen tápdús, öntözött talajokban fejlődik, de sokféle kerti körülményt elvisel. Ha már jól begyökeresedett, akkor elég jól tűri a szárazságot. Szegélynövényként vagy talajtakaróként, de egyesével ágyásba is ültethetjük, akár a teraszon is tarthatjuk szép kaspóban vagy virágládában.

• Hemerocallis 'Mini Stella'

Szintén Jablonski-nemesítésű fajta, 1983-ból. Kis méretű, alig 25 cm magasra nő, virágai is kicsik, sárgák, hónapokon át folyamatosan nyílnak.

• Hemerocallis 'Ruby Stella'

Közepes termetű, 50-60 cm magas, szintén hónapokon át folyamatosan virágzó fajta, amely zöld bimbókból nyitja sötét-piros virágait.

amellett a legigénytelenebb évelő. Gondozása az elszáradt levelek kora tavaszi eltávolításából és háromévenkénti tápanyagpótlásból áll. Hosszabb virágzással hálálja meg, ha nyári melegben megöntözzük.

Tavaszi vagy őszi tőosztással szaporíthatjuk. A kiásott tövekről folyó vízzel mossuk le a talajt, majd a szétarabolásakor ügyeljünk arra, hogy a gyökérzet mérete arányban álljon a rügyek számával.

NE A VÁZÁBA, A TÁNYÉRRÁ TEGYÜK

Egy virág csak egy napig él, erre utal a növény angol neve is – daylily. A folyamatosan fejlődő bimbókból heteken keresztül újabb és újabb virágokat bont, amelyek másnapra elhervadnak, ezért vágott virágnak nem alkalmasak. Emiatt viszont nem sajnáljuk leszedni a friss virágokat, hogy elfogyasszuk őket. Díszíthetjük velük salátáinkat vagy ételünkben is felhasználhatók. (Korábbi lapszámunk Vendéglátás rovatában kiváló recepteket közölt Halmos Monika.)

A sászliliomok jól társíthatók díszfüvekkel (*Pennisetum*, *Molinia*, *Panicum*), pünkösdi rózsával (*Paeonia*), keserűfűvel (*Persicaria amplexicaulis*), illetve virginiai veronikával (*Veronicastrum*).

Ambrus Mária Zsófia

FOTÓ: AMBRUS MÁRIA ZSÓFIA, VASS ANDRÁS ÉS PIXABAY

**TAVASZI
AKCIÓ**
MÁRCIUS 16-TÓL!

KÄRCHER

**FEDEZD FEL A
KÄRCHER NEDVES-
SZÁRAZ PORSZÍVÓK
EREJÉT!**

WD3 Premium Nedves-száraz porszívó

Mindegy, hogy durva törmelékkel, vagy nagy mennyiségű kborult folyadékkal van dolgod, egy Kärcher nedves-száraz porszívóra mindig számíthatsz! Tisztítsd vele a garázst, teraszt, autót, tapasztald meg a legmagasabb komfort és rugalmasság élményét!

KARCHER.HU

EGYÜTT ÉLŐ NÖVÉNYEK

A természet sokszínű. A növények és az állatok együttélésének mintájára miért ne lehetne ugyanilyen sokszínű a kertünk is? A dísnövényeknek, zöldség- és gyümölcsféléknek egyaránt lehet benne helyük, de nem elkülönítve, díszkertben, veteményes- és gyümölcsöskertben, hanem együtt, egy ágyásban, hogy közösen örvendeztessenek meg bennünket színekkel, illatokkal, ízekkel.

A vegyes hasznosítású kertet nézve úgy tűnhet, mintha abban véletlenül szerűen kerülnének egymás mellé a növényfajok és fajták. A látszólagos rendetlenség mögött azonban fontos szabályok érvényesülnek, nemcsak az egyes ágyások létrehozásakor, hanem azok fenntartása során is.

Tervezzünk tudatosan

Az együtt élő növényeknek alkalmazkodniuk kell a kert éghajlati és talajviszonyaihoz, és persze egymáshoz is. Ezért akkor tesszük a legjobbat, ha olyan növényeket ültetünk egymás mellé, akár dísnövény, akár zöldségféle, amelyek ezen igényeknek megfelelnek. Tehát már akkor, azon a ponton kell a tudatosság a kertészkedésben. Figyelni kell a talajtípusra, a fényviszonyokra, a várható vízellátásra és arra, hogy a kiválasztott növények mennyire jó szomszédjai egymásnak. Ma már a tudomány is igazolta annak az évszázados, generációról generációra átadott ismeretnek az alapját, hogy miért nem fej-

Néhány ehető dísznövény	
Név	Fogyasztható rész
Évelők	
Fehér árnyékliliom (<i>Hosta plantaginea</i>)	virága
Illatos ibolya (<i>Viola odorata</i>)	virága
Levendula (<i>Lavandula angustifolia</i>)	virága
Méhbalsam (<i>Monarda</i> -fajok)	virága
Rózsa (<i>Rosa</i> ssp.)	virága
Sásliliom (<i>Hemerocallis fulva</i>)	virága
Tavaszi kankalin (<i>Primula veris</i>)	levele és virága
Cserjék	
Bodza (<i>Sambucus nigra</i>)	virága és termése
Fanyarka (<i>Amelanchier ovalis</i>)	termése
Fekete törpeberkenye (<i>Aronia melanocarpa</i>)	termése
Gyepűrózsa (<i>Rosa canina</i>)	termése, a csipkebogyó
Homoktövis (<i>Hippophae rhamnoides</i>)	termése
Húsos som (<i>Cornus mas</i>)	termése
Közönséges borbolya (<i>Berberis vulgaris</i>)	termése
Díszfák	
Díszalma (<i>Malus</i> 'John Downie')	termése
Házi berkenye (<i>Sorbus domestica</i>)	levele és termése
Kétfibés galagonya (<i>Crataegus laevigata</i>)	virága, levele, termése
Kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>)	virága
Madárberkenye (<i>Sorbus aucuparia</i>)	virága és termése
Nyírfa (<i>Betula pendula</i>)	levele, törzsének nedve
Török mogyoró (<i>Corylus colurna</i>)	termése

lődnék egyformán jól bizonyos növények egymás társaságában, és melyiket kell a másik mellé ültetni ahhoz, hogy mindkettő sok termést hozzon, dúsan virágozzon. Ültessük a növényeket kellő távolságra egymástól az egészséges növekedés érdekében, ezért időben állapítsuk meg, hogy mekkora helyre lesz szükségük, milyen jellegű a növekedésük, például oszlopos, bokorforma vagy talajtakaró. Az egynyáriaknál és a zöldségféléknél gondoljuk végig a tenyészidőszakuk hosszát, mikortól fogyaszthatóak a leveleik, mikor hoznak termést, mikor kell főszedni őket, vagyis mikor válik a helyük ismét szabaddá. Azzal is érdemes fog-

lalkozni, hogy illik-e a dísznövények virág- és levélszíne a mellőlük kerülő zöldségfélékhez. Igyekezzünk a növényeinkre kettős hasznosításuként gondolni. Például gondoljuk át, melyek azok a dísznövények, amiket fogyaszthatunk, és melyek azok a zöldségfélék, melyek szépen díszlenek, és akár dísznövényként is gyönyörködhetünk bennük. Mindez legyen része az évenkénti telepítési tervünknek.

Jó szomszédok

Az egyes növényfajok gyökerei nem ugyanazt a tápanyagot veszik föl a talajból, és kü-

lönbözőket juttatnak is oda vissza. Úgy kell tehát egymás mellé telepíteni őket, hogy gyökereik egymást segítő hatása létrejöjjön, ne egymás elől vegyék el a tápanyagot. A föld felszínén is működnek a segítő tulajdonságok. Például a nagyobb levelűek beárnyékolják a talajt, az alattuk növv árnyékkedvelőknek ez védelem az erős napsütés ellen. A vegyes hasznosítású kertekben könnyebben elérhető a teljes talajfedettség, mert a lassabban növv cserjék közötti szabad területek mindig beültethetőek rövid tenyészidejű zöldségfélékkel. Ha jól választjuk meg a növénysszomszédokat, pontosan ismerjük azok habitusát is,

VÉDŐ VEGYÜLETEK

A növények levelében, gyökerében és gyümölcsében is képződnek olyan védő vegyületek, fitoncidok, amelyek a levegőbe, vízbe, talajba jutva elpusztítanak baktériumokat, gombákat, vagy kártevő rovarokat. Ilyen például a fokhagyma allicinje. A fitoncidok nemcsak az azokat termelő növényt védik, de annak bizonyos szomszédait is. Növekedésserkentő és mérgező hatásúak is lehetnek – jó, ha ezzel pontosan tisztában vagyunk, mielőtt vegyes ágyások létrehozásába kezdünk.

TUDTA, HOGY...

...a növények a vegyes ültetésekben a földfelszín alatt és fölött is segítik, vagy éppen gátolják egymást?

Néhány mutatós zöldségféle	
Név	Díszérték
Chilipaprika	A sokszínű kicsi termések az alacsony bokrokon látványosak, kaspóba és évelőágyások előterébe ültetve jól érvényesülnek.
Cékla	A szép, sötétbordó levélszárok jól illeszkednek sárga virágú évelőcsoportokba.
Fodros kel	A fodros szélű, lila erezetű leveleket társíthatjuk sárga virágú egynyáriakkal is.
Koktél-paradicsom	Kicsi, ízletes, színes bogyói kaspóban nevelve és fűszernövények közé ültetve is szépek.
Levélsaláták	Fajtáinak levelei színesek, fodrosak, változatos alakúak, sokféle ízűek. Kaspóba, öntözött cserjeágyások tápdús talajába ültessük.
Mángold	Mutatós fényes leveleket, a sárgától a sötétbordóig sokféle színben díszlő levélszárakat nevel. Színes virágú évelők közé ültessük.
Padlizsán	Gyönyörű bordó terméseit kaspóban is megnevelhetjük, színes egynyáriak között mutatós.
Rebarbara	A nagy, zöld, feltűnő leveleket élénkzölös szárak tartják. Ültessük fűszernövényekkel és ehető virágú dísznövényekkel együtt.
Tűzbab	A tűzvörös pillangós virágokat hozó 5-6 méteres hajtásai állványra futtathatóak, alacsony cserjék és évelők között nevelve egész nyáron díszít.

akkor azok sem termésükkel, sem növekedési erélyükkel nem korlátozzák majd egymást a fejlődésükben.

Munkát takarítunk meg

A vegyes hasznosítású ágyásokban nyáron kevesebb a munka. A talajt a levélzet és a sűrűbb beültetésű növényzet takarja, ami segít megőrizni a talaj nedvességét. Csökken tehát a kiszáradás veszélye, kevesebb az öntözési igény. A takarásnak köszönhetően kevesebb lesz a gyom, ezzel a gyomlálás időigénye is. A jó szomszédok a növényvédelem terén is segítik egymást, távol tartják egymás kártevőit. A szinte állandó talajtakarással és azzal, hogy zöldségfélék

is vannak az évelő cserjék és gyümölcsfák között, a talajban maradó gyökerek és az avar bomlása kedvező a talajszerkezetre és a talaj szerves tápanyagtartalmának alakulására.

Fákat segítő gyógynövények

A gyümölcsfélékre jó hatású, ha a közelükben gyógy- és fűszernövényeket termesztünk. Ültessünk a gyümölcsfák tányérjába aljnövényzetként tavasszal virágzó évelőket és gyógynövényeket, mert virágaik odavonzzák a gyümölcsfákat is beporzó méheket. A citromfű, a bársonyvirág, a körömvirág, a borsmenta például a méheken kívül más rovarokat, bogarakat is maguk-

hoz csalogatnak, búvóhelyet adva nekik. Az alma- és körtefáknak a vashiánypótlásban segítő társuk a gyermekláncfű, támogatja a talaj vastartalmának feltáródását, így a gyümölcsfák könnyebben fölvehetik azt. Fontos, hogy ne hagyjuk virágba borulni, különben a szél által szétszórt magvakról kikelve a következő években ott is megjelenik majd a gyermekláncfű, ahol nem szeretnénk. A gyümölcsfák természetes segítői még a fehér üröm, ami távol tartja a ribizkerozsdát, valamint a cicakafark, amely a bogyós gyümölcsűek növekedését támogatja, és a sarkantyúka, amely a levéltetveket gyéríti.

Megyesi Éva

A legszínesebb palettával AZ ÖN SIKERÉÉRT!

SZAKLAPOK ÉS MAGAZINOK

TEMATIKUS MELLÉKLETEK

AGRÁRHÍRPORTÁL

DIGITÁLIS KIADVÁNYOK

KIÁLLÍTÁS- ÉS RENDEZVÉNYSZERVEZÉS

EGYEDI SZOLGÁLTATÁSOK

ILLATOS ERDEI SZŐNY

Az odvas és az ujjas keltike tavasszal pompás lila-fehér virágszőnyeget borít az erdő aljára.

Az odvas keltike állománya talán kissé sűrűbb és tömöttebb, de ettől eltekintve mind a két virág látványa és illata is megkapó.

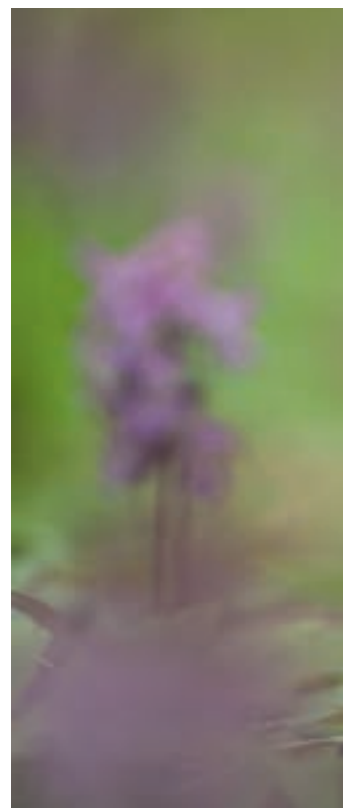
Az odvas keltike (*Corydalis cava*) tejnedv nélküli, 10-30 cm magas, gömb alakú gumójú, élő növény. Gumója az évek során dió méretűre növekszik, idővel kioldódik, innen kapta a nevét (a latin cava szó jelentése üreges, kivájt). A szára csupasz, kékesszürke. Levelei hosszabb nyélen ülnek, kétszer hármasan osztottak, azaz a levélkéik további három hasadozott levélkére tagoltak. Murvalevelei ép szélűek, tojásdadok, amíg az ujjas keltikéé (*Corydalis solida*) finoman csipkézettek. Március végétől április közepéig-végéig virágzik és 10-20 virágból álló, végálló fürtjeiben a virágok lilásak, bíborlilásak, illetve fehéres krémszínűek, hosszú sarkantyúkkal. Virágai kellemes, enyhe illatot árasztanak, amely tömeges virágmező esetén belepiti az erdőt. Termése hosszúkás tok, magvait különböző hangyafajok terjesztik. Ezt a „szolgáltatást” a növény a magok köldökénél található, magas olaj- és fehérjetartalmú, hangyahalácnak (elaioszóma) nevezett kinövésnek köszönheti. Elaioszómás magokat elsősorban a tavasszal virágzó és termő növényfajoknál

MÉREG ÉS GYÓGYSZER

Alkaloidtartalma miatt erősen mérgező, ám mélyen ülő gumója nem csábít fogyasztásra. Kivonatát korábban féregűzésre, menstruációs zavarok gyógyítására alkalmazták. Gyógyszeripari készítmények alapanyaga. A központi idegrendszert bénító hatású nyugtatókban fordul elő, csak orvosi ellenőrzés mellett használható. A homeopátiában légúti gyulladások, reuma, emésztési gyengeség ellen ajánlják.

találunk, amelyeknél a magvak érése a lombfakadás környékén történik. Amikor a télen kiéhezett hangyakolóniák túlélői az áttelelés után elkezdik nevelni az új nemzedék lárváit, a hangyák az elaioszómákat részben saját táplálékigényük fedezésére, másrészt a fejlődő hangyalárvák táplálására használják. A magvakat a fészkhöz szállítják, majd az „elaioszóma csemege” elfogyasztása

FOTÓ: MOLNÁR PÉTER

ODVAS ÉS UJJAS KELTIKE

A füstikefélék családjába tartozó odvas keltike ismert még hüvelykes földfüstje, kakasláb, kokasvirág, lyikas ír, Szent Györgyvirág, tavaszi gerezdeske, üres földfüstfű nevekben. A két leggyakoribb keltikefaj az odvas és az ujjas keltike. Előbbi gumója belül üreges, odvas, az ujjas keltikéé tömör.

Ez a nevét onnét kapta, hogy murvalevelei nyitott tenyérre hasonlítanak.

után a „szemétdombjukra” cipelik. A számukra haszontalan terméket, a magot otthagyják. Ez a stratégia lehetővé teszi bizonyos növényfajok számára, hogy a hangyák mozgáskörzetén belül olyan új élőhely-területre kerüljenek, amelyet a hangyák a fészük környékén felástak vagy szeméttlerakóként megtrágyáztak.

Az odvas keltike az üde gyertyán- és bükk-elegyes erdőket, ligeterdőket, nedvesebb tölgyeseket kedveli. Élőhelyén legtöbbször csoportosan, néha tömegesen nő. A két színváltozat együtt fordul elő, a lilás valamivel gyakoribb, mint a fehér. Képeink a Bükkben készültek, de sokfelé előfordul hazánkban, egyebek között a Budai-hegységben, a Pilisben, a Visegrádi-hegységben, a Bakonyban és a Börzsönyben is.

Molnár Péter

Mikor metsszük a hortenziát?

Kedveljük a hortenziák színes virággömbjeit.

Illenek a modern, minimalista stílusú kertekhez éppúgy, mint a természetközelihez, évelők társaságában. Sok nemesítő is foglalkozik velük, egyre újabb és újabb színárnyalatú fajták jelennek meg a faiskolákban. A metszésük azonban fontos tudnivaló.

TAVASSZAL

Cserjés hortenzia

Az USA keleti részén őshonos cserjés hortenzia (*Hydrangea arborescens*) széles bokorú cserjévé fejlődik, krémfehér, meddő virágú gömbjeit nyáron hozza. Igazi értéke, hogy mésztűrő, hosszú ideig nyílik és a megbarnult virággömbök még télen is szépen díszlenek a kertekben.

Amint a fagyok elmúltak, kézbe vehetjük a megélezett metszőollót. Először a sérült, beteg, a bokor belsejében és a föld közelében nőtt gyenge hajtásokat vágjuk ki többől. Mivel ez a faj az ezévi hajtásokon hozza virágait, ezért tavasszal kell elvégezni az erősebb visszametszést, a talajtól számítva 30-40 centiméter magasan. Így kissé zömökebb növényt kapunk majd. A kifejlődő erősebb, rövidebb hajtások biztosabban megtartják a hatalmas, sokszor 20 centiméternél is nagyobb virágfejeket. A hosszabb hajtásokat a virággömbök könnyebben lehúznák.

Bugás hortenzia

Szintén a nyár és a kora őszi díszé a bugás hortenzia (*Hydrangea paniculata*) sokszínű, kúp alakú, a fajtáktól függően tömött vagy kevésbé tömött bugás virágzata. A nemesítők

nagy kedvence lett ez a Kínából, Japánból származó faj. Fehér, rózsaszín, és sokféle sárga árnyalatú fajtája kapható ma már, a fajták között mésztűrésben is van különbség. Léteznek toleráns és mésztérzékeny fajtái.

Ha bokrát tavasszal erősebben visszavágjuk, akkor jobban megújul, és nagyobb virágokat nevel. Ha kevésbé metsszük meg, akkor több, de kisebb virág nyílik majd rajta. Ezért a nagy virágok érdekében tavasszal vágjuk tarlóra, vagy néhány egészséges rügyet hagyjunk csak meg, és ritkítsuk ki a besűrűsödött hajtásrendszerét.

A törzsés hortenzia is mind kedveltebb, a modern kertekben gyakran megjelenik. Ha ilyent szeretnénk, akkor azt ebből a fajtából, a bugás hortenziából nevelhetjük meg legkönnyebben. Válasszuk ki egy fiatal tő leg-erősebb, legegyszerűsebb hajtását, és kötözzük ki azt egy karóhoz. A megjelenő oldalhajtásokat folyamatosan vágjuk vissza és neveljük olyan magasságúra, amilyen törzsmagasságot szeretnénk. Majd ezen magasság fölött a harmadik-negyedik rügynél metsszük vissza a hajtást, és ott kezdjük el kialakítani a bokorformát. Figyeljünk arra, hogy mindig legyen kikarózza a bokrunk, hogy meg tudja tartani a virágok súlyát.

Tölgylevelű hortenzia

Az ősszel narancsvörösre színeződő levelű tölgylevelű hortenzia (*Hydrangea quercifolia*) az USA délkeleti területén honos. Nyáron nyílnak fehér, kúpos bugába rendeződő meddő virágai. Laza bokorrá fejlődik, az enyhén meszes talajt elviseli.

Akár kettős hasznosítású cserjének is nevezhetjük, mert virágán kívül értékes a tölgyfára emlékeztető levélzete és annak pompás őszi színe is. A levelek sokáig, enyhe télen akár januárig is a bokron maradnak. Tavasszal metsszük meg. A hajtásokat legfőljebb a felükre vágjuk vissza, a besűrűsödött hajtásrendszerből a felénél többet ne vágjuk ki, mert nagy lombvesztéssel járna a munkánk és értékes kerti díszből fosztanánk meg magunkat.

NYÁR VÉGÉN

Kerti hortenzia

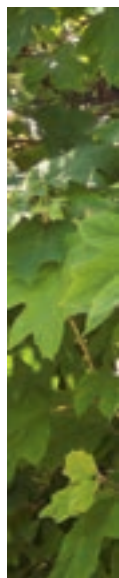
Japán és Korea hegyvidéki erdeinek aljnövényzeteként őshonos a kerti hortenzia (*Hydrangea macrophylla*), onnan indult világhódító útjára. Az elmúlt évszázadokban hazánk legkedveltebb hortenziafaja volt. Sokféle színű, nagy, meddő virágokból álló gömbjei nyáron nyílnak. Savanyú talajba és

Cserjés hortenzia

Bugás hortenzia

Kerti hortenzia

Ha a kerti hortenzia (*Hydrangea macrophylla*) visszametszését nyár végén elmulasztottuk, akkor most pótolhatjuk. A hajtásokat vágjuk vissza az egészséges, már kihajtó rügyekig. A tavaszi metszés miatt idén kevesebb virág nyílik majd a töveken.

- 1. Ha a bugás hortenzia bokrárt tavasszal mélyen visszavágjuk, nagyobb virágokat nevel. Ha kevésbé metsszük meg, ahogy a rajzon látható, akkor több, de kisebb virág nyílik majd rajta
- 2. Ha a cserjés hortenzia hajtásait 60 centiméter körülire metsszük vissza, az idén fejlődő hosszú hajtások nehezebben tartják meg a nyári virággömböket
- 3. A cserjés hortenzia hajtásait tavasszal a talajtól számítva 30-40 centiméter magasan vágjuk vissza
- 4. A kerti hortenziát ősszel vágjuk vissza, a virágfejektől számítva körülbelül a második-harmadik levélpár felett
- 5. A tölgylevelű hortenzia hajtásait hosszuk felére vágjuk vissza tavasszal.

félárnyékba ültessük fajtáit. Jól nevelhető kaspóban, teraszon is.

A nyári virágzása ellenére ezt a fajt nyár végén vágjuk vissza, mert a következő évi virágrügyek az ősz végéig kifejlődő hajtások végén differenciálódnak. Ahhoz, hogy a virágrügyek kialakuljanak, 15-20 napnyi 15 °C körüli hőmérséklet szükséges. Ezért fontos lehetőleg még a nyár végén, de legkésőbb szeptember első napjaiban elvégezni a visszametszést. Ha tavasszal vágnánk vissza a töveket, akkor abban az évben nem lenne virág, mert a virágrügyeket is lemetszenénk. A hajtásokat a virágfejektől számítva körülbelül a harmadik levélpár

fölött vágjuk vissza. Fiatal korban még nyugodtan távolítsuk el a hajtások kétharmadát, hogy erősödjének a tövek és kialakuljon a megfelelő bokorforma. Később csak fenntartó metszést végezzünk. A három évnél idősebb hajtásokat ne tartsuk meg, mert virághozamuk jelentősen csökkenni fog. Ezeket ősszel többől vágjuk ki, a bokor új hajtásokat nevel majd helyettük.

ŐSZEL

Kúszó hortenzia

A Távol-Kelet növénye a légyökörekkel 10-15 méterre is felkapaszkodó kúszó hor-

tenzia (*Hydrangea anomala ssp. petiolaris*). Lapos bogernyőben nyíló illatos fehér virágai júniusban díszlenek. Igénye a félárnyékos hely és a mészmentes vagy enyhén meszes talaj.

Virágrügyei ősszel differenciálódnak, ezért elvirágzását követően metsszük meg. Hajtásait vágjuk vissza két-három rügyre, és ritkítsuk ki az erősen besűrűsödött hajtásrendszerét, ha szükséges. Ellenőrizzük a támrendszer épségét, ha arra futtatjuk, mert nagy súlyt kell viselnie.

Megyesi Éva

Tölgylevelű hortenzia

Kúszó hortenzia

FONTOS

A metszéshez mindig társuljon tápanyag-utánpótlás. Használjunk szerves anyagokat, komposztot, azt terítsük a bokrok tövébe. Óvatosan, a gyökereket védve kapáljuk be vagy egyszerűen hagyjuk meg mulcsként a tövek körül.

AZ OROSZOK MÁR A SPÁJZBAN VANNAK

Aggodalommal írom, hogy végére érkeztünk ennek az enyhe, de csapadéokban nagyon szegényes tél-

nek. A Sinkovits Imre kiváló színművész és kertészkedő ember főszereplésével készült *A tizedes és a többiek* című filmben hangzott el ez a mondat, hogy „az oroszok már a spájzban vannak”. Mi is joggal mondhatjuk, hogy a klímaváltozás már nem a küszöbünkön, hanem a kertjeinkben jár. Itt az ideje a tél végi lemosó permetezésnek, mert az enyhe télben a kártevők tojásai és a betegségek spórái sem pusztultak el. Tessék olyan permetezőszert használni, amelyben kén (gombák ellen) és réz, valamint olajos rovarölő szer (állati kártevők ellen) is van. Lemosószerűen úgy kell permetezni, hogy a gyümölcsfák és -bokrok minden eldugott része is kapjon a permetezőszerekből.

Rózsa, mogoró, mandula...

Március a fák és a bokrok metszésének az optimális időszaka. Az úgynevezett fenntartó metszést a következő sorrendben kell

elvégezni: rózsabokrok, mogoróbokrok, mandula-, cseresznye-, meggy- és a szilva-

FONTOS

Kérem a tisztelt Olvasót, hogy a szomszédjait is figyelmeztesse: a permetezés csak akkor lesz hatásos, ha mindannyian végezzük!

fák, köszméte- és fügebokrok, majd a körte-, és a legkésőbbben virágzó almafák. A kajsziparackfák fenntartó és az őszibarackfák termőre metszése csak a nedvkeringés élénkülő szakaszában válik esedékessé.

Fagyűró zöldségek

Miután a talajban a fagy kiengedett és valószínűnek látszik a tavaszodás, nem tűr halasztást azoknak a zöldségeknek a magvetése, amelyeknek a csírája nem károsodik a mínusz 2-3 °C-os éjszakai fagyoktól. Ilyenek a zöldborsó, a mezei saláta, a hónapos retek, a sóska és a spenót.

Minden kertészkedő ember jól ismeri a borsó két fajtáját: a korai kifejtőborsót és az azt követő velőborsót. Sajnos szinte elfelejtettük a harmadik típusát, amelyet cukorborsónak neveztek. Ennek az a jellegzetessége, hogy a hüvely belső felületéhez tapadó cellulózréteg hiányzik, és ezért a borsószemek a hüvellyel együtt alkalmasak konyhai fel-

dolgozásra. Ezzel megtakaríthatjuk a borsó fejtésének munkáját és kevesebb hulladékot termelünk. Vetőmaga a szakboltokban kapható.

A fagyűró zöldségfélék közé tartozik a karalábé is, azt azonban palántákkal szaporítjuk. Lehetőség szerint edényben nevelt palántákat vásároljanak, mert azok nem szenvedik meg az átültetés stresszhatását és két-három héttel korábban lesznek fogyaszthatók.

A rebarbarabokrok korán kezdenek nyeles leveleket fejleszteni, ezt segíteni lehet azzal, hogy a növényt éj-

szakára betakarjuk nagyobb agyagcseréppel. A műanyagcserép erre a célra alkalmatlan. A rebarbara nyeléből hámozás után igen ízletes kompot lehet készíteni. A friss levelekből a spenóthoz hasonló leves vagy mártás főzhető. Az idősebb levelek olyan sok savat tartalmaznak, hogy feldolgozásra alkalmatlanok.

Szedjük fel a virághagymákat

Amikor Önök ezeket a sorokat olvassák, már pompáznak a kertekben a tulipánok, a nárciszok és áprilisban már a jácintok is. A már hároméves növények hagymáit ajánlatos fölszedni, de csak akkor, ha a leveleik már megbarnultak és elszáradtak, mert ekkorra a hagymákba elegendő tápanyag jutott ahhoz, hogy augusztusban elültetve jövő tavasszal még gazdagabb virágzásban gyönyörködhesünk.

Örömteli kertészkedést kíván:

Bálint

A sok fény és a langyos levegő előcsalogatja a növényeket a kertben, szinte halani a zsiszegést, a tavaszi záporok után a fű növekedését, szirmaikat bontják a virágok és a rügyekből kipattannak a levelek. Napfényben zöldebb a fű, színesebbek a virágok, illatosabb a kerti levegő, hangosabb a madárdal és a hangulatunk is nagyszerű. A nap-sütés első melegítő sugarai megszínezik a korán nyíló hagymás és más évelő növények zöld virágbimbóit. Tulipán, nárcisz, krókus, jácint színekavalkádjával telik meg a kert.

Napfényben minden szebb

Tanácsok tavaszra

- A növényi nedvektől ragadó kerti eszközök, kések, ollók fertőzések forrásai lehetnek, tisztítsuk őket rendszeresen.
- A kések, ollók legyenek élesek, hogy ne roncsoljanak.
- Tavasszal a növények erőteljes növekedésbe kezdenek.
- Márciusban fejezzük be a cserjék metszését, ne zavarjuk a fészkelő madarak költését.
- Az átültetett cserjéket azonnal öntözzük meg.
- A tövek körül az ültetőföldből alakítsunk ki „tányért”, az megakadályozza a víz elfolyását.

- A kora tavasszal nyíló évelők töveit csak elvirágzás után vagy ősszel osszuk szét.
- Csak fagymentes talajba ültessünk.
- A mediterrán és a hidegre érzékeny növények csak a fagyok elmúltával kerülhetnek ki a szabadba.
- Az átteleltetett növényeket fokozatosan szoktassuk a napfényhez.
- A szerves alapanyagú mulcs is juttat tápanyagokat a talajba.
- A mulccsal takart ágyásokat kevesebb-szer kell gyomlálni és öntözni.
- A rododendronok és az azáleák a savanyú talajt kedvelik.
- Új gyeptet legjobban tavasszal telepíteni.
- A gyeptet rendszeres tápanyagellátást kíván.

- Tavasszal és nyáron a gyeptet magas a nitrogénigénye.
- A hóvirág és a fürtös gyöngyike magot érlel, szétszóródik is szaporodnak a kertben.

Hogyan bánjunk a hagymásokkal?

Hagymás növényekkel nemcsak a virágágyásokat, de a kert füves területeit is élénkíthetjük. E célra a korán nyíló, nem túl magasra növő fajok megfelelőek. Bárhol is ültetjük őket, a legjobb, ha olyan helyre kerülnek, ahol háborítatlanul és hosszú időn át szaporodhatnak. A virágzás leromlásának megakadályozására a hagymás növényeknek műtrágyára is szükségük lehet. Ha azt tapasztaljuk, hogy az évek során az állományokban csökken a virághozam, akkor teljes virágzásban jutassuk ki a műtrágyát, mert elnyílásuk után a tápanyagot már nem tudják felszívni. Hagyjuk a leveleket a tövön elszáradni, azokból a hagymák erőt gyűjtenek a következő évi virágzáshoz. A fűfelületbe ültetett hagymák

mások táplálására a helyben hagyott fűnyesedékből keletkező szerves anyag is felhasználható.

A nyáron nyíló kardvirágok hagymagumói a talaj fölengedése után, március végén, vagy április elején kerüljenek a földbe. Ültethetjük őket csoportosan vagy más elrendezésben, a csomagoláson feltüntetett sor- és tőtávolság szerint. A normál méretű gumókat 5 cm mélyre, míg az előző évi fölszedéskor összegyűjtött apróbbaknak elegendő a 2,5 cm-es mélység és a sűrűbb, szinte egymást érő elhelyezés. Az erősebb termető fajok szárai a virágzásra készülve megdőlhethetnek, karózásukról vagy egyéb támasztékról gondoskodjunk. A liliumok hagymáit a hagyma magasságánál két és félszer mélyebbre ültessük. Igényes növények, a mélyen fölászott, jó vízelvezetésű, tápanyagban gazdag talajt kedvelik.

Feladatlista

- ✓ Harcoljunk a gyomok ellen.
- ✓ Talajjavításra használjunk komposztot.
- ✓ Takarítsunk ki a kertből minden szemetet.
- ✓ Próbáljuk ki az öntözőberendezés működését.
- ✓ Március–áprilisban vessük el a balkon- és chilipaprikák, a balkonparadicsom magjait.
- ✓ Az örökzöldek átültetése áprilisban esedékes.
- ✓ Átültethetjük, vagy tőosztással szaporíthatjuk a késői nyílású évelőket.
- ✓ Ellenőrizzük a telelőhelyen tartott növények állapotát.
- ✓ Hordjuk ki a szabadba az átteleltetett növényeket.
- ✓ A hóvirágokat leveleik elhervadása előtt ássuk ki a földből, kis hagymákat válasszuk szét és az eredeti mélységre ültessük el újra.
- ✓ Most ültessük a télálló kúszó- és kapaszkodó növényeket.

FOTO: MERÉNYI ALEXANDRA, PIXABAY

- ✓ A nyári virágzású hagymás növények is most kerüljenek a földre.
- ✓ Kezdjük el a gyeperendszeres nyírását.
- ✓ Figyeljünk a meztelencsigák megjelenésére.

- ✓ Az előnevelt palántákat edzéssel készítsük fel az ültetésre, hordjuk ki őket a szabadba.
- ✓ Készítsünk virágágyi ültetési tervet.
- ✓ Egynyári virágokkal ültessük be a balkonládákat és a függőkosarakat.

Évelők: tőosztás tavasszal vagy ősszel?

A tavasszal virágzó évelőknek, például a szakállas írisznek (*Iris barbatus*), a pázsitzegfűnek (*Armeria maritima*) és a gólyaornak (*Geranium*) sok erőre van szükségük a virágzáshoz, ezért jobb, ha az elnyílás után, ősszel végezzük a tőosztást. A nyári és őszi virágos évelő növények átültetéssel egyidejű szaporítására legalkalmasabb a tavasz, mielőtt még a bimbóképződés megkezdődne. Elegendő tápanyag áll a rendelkezésükre, ami a következő növekedési időszakhoz szükséges. A sásliliom (*Hemerocallis*) tavasszal és ősszel is átültethető. A legtöbb évelő növény könnyen szaporítható. Óvatosan emeljük ki a tövet a földből ásó vagy ásóvilla segítségével. Ügyeljünk, hogy a gyökerek a lehető legkevesebb sérülést szenvedjék el. Rázzuk le róla a földet, majd osszuk szét rüggyel, gyökérrel, szárcsonkkal rendelkező ökölnyi darabokra. Egyes növényeknél ez kézzel is megy, másokhoz éles késre vagy ollóra is szükség lehet. A töveket az ültetés előtt tisztítsuk meg a sérült gyökerektől, kiöregedett növényi részekről.

nyri részekről. Az új helyen tömörítsük jól a talajt a gyökerekhez és végezzünk alapos beöntözést.

Mehetnek a szabadba

Az átteleltetés alatt a növények leginkább a fényhiánytól szenvednek. Ezért fontos, hogy lassan szokjanak hozzá a kültéri körülményekhez, az erős tavaszi napsütéshez. Négy naponta változtassuk mindegyikük helyét, kezdetben árnyékba, majd félárnyékba tegyük őket. A néhány napig tartó fátýolfóliás takarás is megfelelő védelmet nyújt a túlzott napfénytől. A keményebb levelű mediterrán növények, mint a leander, a kamélia, a füge és a babér a többi fajnál korábban, a fagyok elmúltával, de még alacsony hőmérséklet mellett kikerülhetnek. Mielőtt kivinnénk őket, ellenőrizzük, hogy nem telepedtek-e meg kártevők, levéltetvek és pajzstetvek a hajtásokon. A fertőzés gyakran érinti a majdnem fehér, a fényhiány következtében hosszúra nyúlt, vékony hajtásokat. Azok különösen érzékenyek a kórokozókra és a kártevőkre. A fertőzött részek visszacsípése után a tavaszi fényben megújuló hajtások erőteljes növekedésnek indulnak.

Lépésről lépésre: dézsás növények átültetése

- Az átteleltetett dézsás növény átültetéséhez a földlabdánál 1-2 mérettel nagyobb cserepet, edényt válasszunk, amelyben kényelmesen elfér, és az újonnan képződő gyökereknek is lesz elegendő helyük.
- Használjunk friss ültetőföldet.
- Lazítsuk meg az összetömörödött gyökereket, a beteg vagy sérült darabokat vágjuk le.
- Kifolyónyílás nélküli edény aljára öntsünk kavicsot, agyaggranulátumot vagy cseréptörmelék, a legtöbb növény nem kedveli a pangó vizet.
- A közeghez keverjük lassan lebomló, hosszú hatástartamú műtrágyát, válasszuk a dézsás növényekhez való összetételt.
- Az átültetett növényen vágjuk vissza a télen képződött, megnyúlt hajtásokat.
- Alaposan öntözzük meg.

Földet, de melyiket?

A balkon- és dézsás növényekhez a kertészeti szaküzletek, árudák sokféle földkeveréket kínálnak, beleértve az egy-egy faj igénye szerint összeállított speciális közegeket. Így például rododendronhoz, hortenziához, citrusfélékhez, és még a mikroelemhiányra érzékeny petúniákhoz is választhatunk kész ültetőföldet. Ezek általában drágábbak a többinél, az árkülönbség oka a szerkezetükben és összetételükben rejlik. Általában laza, levegős, finom szerkezetűek, több héten át feltárádó műtrágyát, valamint a faj egyedi tápanyagigényét kielégítő mikroelemeket is tartalmaznak. A dézsás növények jóval igényesebbek a jó minőségű föld iránt, mint az ágyásnövények. Az edényekben a lehető legjobb körülményeket kell tartani, hogy a növények egészségesek maradjanak, és jól fejlődjenek.

Vessünk magról

Nagyon sokféle virág gyógy- és fűszernövény magról vetve előnevelhető. Erre kisebb növényház, télikert, de a világos, meleg szoba is megfelelő. Az előneveléssel a korai, de a hűvösre érzékeny fajokhoz hozzuk előnybe. A fagyok elmúltával kiültethető palántáról a növények hamarabb fejlődésnek indulnak, mint a helybevetettek.

A dugványokat biológiailag lebomló, kis méretű papírcserepekben is meggyökerezethetjük. Előnyük, hogy a növényekkel együtt ültethetők a talajba, ott egy idő múlva elbomlanak, de addig is összetartják a gyökereket. Ha magvetéssel készítünk ültetési anyagot, azzal munkát takarítunk meg, ám nagyobb helyre lesz szükségünk. Ha szórva vetjük el a magokat, akkor a palántákat később át kell tűzdelni nagyobb edénybe. A

csírázáshoz általában 25 °C-os, zárt, meleg környezetre van szükség. A vetőtálcákat, cserepeket takarjuk le vékony fóliával (pl. frissentartó fólia), tegyük világos, nem túl meleg, huzatmentes helyre. A csíranövények megjelenése után a fóliát távolítsuk el.

Új gyeplépcsőről lépésre

- Tisztítsuk meg a területet a gyomoktól.
- A talajt gereblyézzük át porhanyós, sima felülettel.
- A javasolt dózisban, egyenletesen szórjuk ki a fűmagot.
- Finom porlasztású öntözőfejjel öntözzük be.
- Szárazság esetén az öntözést ne hagyjuk abba.
- A magok 3 hét alatt kicsíráznak.

Gyepápolás

- Alacsonyra állított késsel végezzük a nyírást.
- Ellenőrizzük a fű állapotát.
- Kézi vagy gépi gyepszellőztetővel távolítsuk el a mohát, és az elhalt növényi részeket.
- Az átszellőztetett talaj kedvez a gyeplépcső növekedésének.
- A kikopott részeket vessük felül.
- A talajaktivitást vékony rétegben elterített komposzttal javítsuk.
- A növekedésnek indult gyeplépcsőt rendszeresen nyírjuk.
- Juttassunk ki tavaszi-nyári gyeprágyát.

Kúszók és kapaszkodók

Meleg nyarainkon a kúszónövények új feladatot is ellátnak. Nemcsak az eltakarni kívánt falak, kerítések befuttatására, térendezésre, rézsűk megkötésére alkalmasak, de zöld homlokzatként hatékony környezet-hűsítők. A pergolaívek alatt vagy a térelválasztó teraszrácsok környezetében nagy lombfelületükkel árnyékot adnak, párologtatnak. Ültetőanyaguk kiválasztásakor vegyük figyelembe leendő helyük fekvését, hőmérséklet- és fényviszonyait. Az **iszalgok** többsége kedveli az árnyékot, gyökere-

ik jobban fejlődnek, virágszínük kevésbé fakul. Az örökzöld **borostyánok** márványozott levélmintázatában télen is gyönyörködhetünk. A **loncok** között találunk örökzöld fajokat is, virágaik tavaszi illatához semmi sem fogható. Az árnyékos falak befuttatására is alkalmas **vadszőlő** őszi lombszínre lenyűgöző. A **trombitafolyondár** viszonylag nagy méretű, vörös narancssárga, trombita alakú virágokat nevel.

A tavaszi ágyások

A tavaszi virágképet adó fajok visszavonulása után kerülhet sor az egynyári virágok kiültetésére. A munka az ágyások megtisztításával kezdődik. Ha a hagymák útban lennének, szedjük föl és telepítsük át őket olyan helyre, ahol befejezhetik tartalékaik főlhalmozását a jövő évi virágzáshoz. Az előnevelt és megedzett palántákat a fagyok elmúltával kiültethetjük.

Merényi Alexandra

HOLD-APTÁR

2020. március – május

	Telihold		Fogyó hold		Újhold		Növő hold
	Kos		Bika		Méglik		Rák
	Oroszlán		Szűz		Mérleg		Skorpió
	Nyilas		Bak		Vízöntő		Halak

Levélnap – olyan zöldségeket érdemes vetni, ültetni, szedni, amelyeknek a levelét fogyasztjuk (pl. sóska, fejes saláta, káposzta)

  Termésnap – olyan növényeket érdemes vetni, ültetni, szedni, amelyeknek a termése fogyasztható (pl. magok, gyümölcsök, vagy akár a paradicsom, paprika, hüvelyesek stb.).

 Virágnap – dísznövényeket és olyan növényeket lehet vetni, ültetni, szedni, gondozni, amelyeknek a virága fogyasztható

Gyökérnap – olyan növényeket érdemes vetni, ültetni, szedni, amelyeknél a gyökér maga a termék (pl. zeller, burgonya, hagymafélék, repa), továbbá palántázás, dugványozás napjai, a gyökérképződés fokozottan jó

E napokon a föld fölött élő kártevők ellen érdemes védekezni

E napokon a föld alatt élő kártevők ellen érdemes védekezni

Ezek a napok kedveznek a metszéshez

MÁRCIUS	
19. Csütörtök	József, Bánk
20. Péntek	Klaudia, Alexandra
21. Szombat	Benedek, Bence, Miklós
22. Vasárnap	Beáta, Izolda, Lea
23. Hétfő	Emőke, Botond, Ottó, Katal
24. Kedd	Gábor, Karina
25. Szerda	Irén, Írisz, Lúcia
26. Csütörtök	Emánuel, Emánuela
27. Péntek	Hajnalka, Lídia, Augustza
28. Szombat	Gedeon, Johanna
29. Vasárnap	Augustza, Bertold
30. Hétfő	Zalán
31. Kedd	Árpád, Benő
ÁPRILIS	
1. Szerda	Hugó, Agád
2. Csütörtök	Áron, Ferenc
3. Péntek	Buda, Richárd
4. Szombat	Izidor
5. Vasárnap	Vince, Teodóra
6. Hétfő	Vilmos, Bíborka
7. Kedd	Herman, János
8. Szerda	Dénes, Valér
9. Csütörtök	Erhard, Dusan
10. Péntek	Zsolt, Ezékiel
11. Szombat	Leó, Szaniszló, Glória
12. Vasárnap	Gyula, Sába
13. Hétfő	Ida, Márton
14. Kedd	Tibor
15. Szerda	Anasztázia, Tas
16. Csütörtök	Csongor, Bernadett
17. Péntek	Rudolf, Izidóra
18. Szombat	Andrea, Ilma
19. Vasárnap	Emma, Malvin
20. Hétfő	Tivadar, Thámér
21. Kedd	Konrád, Zelmira
22. Szerda	Csilla, Noémi

	23. Csütörtök 24. Péntek	Béla, Adalbert György, Debóra	
	25. Szombat 26. Vasárnap 27. Hétfő	Márk, Ányos Ervin, Klétusz Zita, Mariann	
	28. Kedd 29. Szerda	Valéria, Nimród Péter, Roberta	
	30. Csütörtök MAJUS 1. Péntek	Katalin, Kitti Fülpő, Jakab	
	2. Szombat 3. Vasárnap	Zsigmond, Zoé Tímea, Irma	
	4. Hétfő 5. Kedd	Mónika, Flórián Györgyi, Irén	
	6. Szerda 7. Csütörtök	Ivett, Frida Gizella, Bendegúz	
	8. Péntek 9. Szombat	Mihály, Győző Gergely, Édua	
	10. Vasárnap 11. Hétfő 12. Kedd	Ármin, Pálma Ferenc Pongrácz	
	13. Szerda 14. Csütörtök	Szervác, Imola Bonifác, Gyöngyi	
	15. Péntek 16. Szombat 17. Vasárnap	Zsófia, Szonja Mózes, Botond Paszkal, Ditmár	
	18. Hétfő 19. Kedd	Erik, Alexandra Ivó, Milán	
	20. Szerda 21. Csütörtök 22. Péntek	Bernát, Felícia Konstantin, András Júlia, Rita, Emil	
	23. Szombat 24. Vasárnap	Dezső, Vilmos Eszter, Vanessza	
	25. Hétfő 26. Kedd	Orbán, Gergely Fülpő, Evelin	

	Kert előkészítése, ásás, talajlazítás
	Gyógynövények vetése, ültetése, ezek főszedése. A növények gyógyhatása fokozott
	Vermelni, raktározni e napokon javasolt, valamint a már elvemet gyümölcs, zöldség átrakására, átválogatására kedvező az idő
	Ezek a napokon lehetőleg ne vereljünk, ne raktározzunk, vagy rakjuk át a raktározott terményeinket. Rothadásveszély
	Csigairítás! Ezek a csigák elszaporodása eleni védekezés napjai
	Oltás, szemzés napjai
	Növényeinket ezeken a napokon ültessük át – a gyökérképződés hatékonyabb
	E napokon semmiképp ne végezzünk átültetést, mert kedvezőtlen hatások mutatkoznak a gyökérképződésre. Viszont ilyenkor érdemes gyomlálni
	E napokon érdemes locsolni a növényeinket, ugyanis a talaj vízmegtartó és a növény vízfőlvető képessége jobb
	Ilyenkor javasolt a különféle tápanyagokat a földbe juttatni – trágyázás, tápoldatozás, komposzt szórása
	Kerti tavak karbantartása. Fordítsunk figyelmet a rothadt növények eltávolítására, és ilyenkor javasolt az új növények telepítése, valamint a nagy vízigényű növények ápolása
	Gyepesítésre, fűmagvetésre, hiányzó gyeprész pótlására ezek a napok javasoltak
	Fűnyírás napjai
	Komposzthalom létesítésének és átforgatásának napjai
	A fák törzsének védelme, fánk ápolásának napjai
	Ezek a szüret, a gyümölcsfeldolgozás napjai – ilyenkor a lé- és ízertalom fokozottabb
	Favágás napjai. Ezeken a napokon kedvező fát vágni, amennyiben a fa további megmunkálásra szánt

Összeállította: **Cseperkálóné Mirek Barbara**

Ha a víz az úr

Kerttervezői gyakorlatomban ritkán fordul elő, hogy a túl sok víz problémát jelent. A tó-, folyóparti házak, mély fekvésű, belvízveszélyes területek kerttulajdonosainak azonban számolniuk kell ezzel a kötöttséggel. Ehhez szeretnék most segítséget adni.

Vízvezetés

Az éghajlat változása miatt egyre gyakrabban fordul elő, hogy a hosszú aszályos időszakokat követően hirtelen hatalmas felhőszakadások változtatják sártengerré a kertet. Ez ellen (alapjaiban és közvetve) klímatudatos életmóddal tehetünk, a tüneteket pedig a fölösleges talajvíz elvezetésével orvosolhatjuk. A víz elfolyásának szabad utat kell engedni, vagyis – ha van a közelben – mindenki tisztítsa ki a földjén átmenő, vagy azt határoló vízvezető árkokat, kanálisokat!

Ha van hová levezetni a belvizet, a magas talajvizet, akkor alagsövezni lehet a kritikus területet speciális perforált műanyag alagsövek segítségével. Gégecsőszerű kiképzésük nagy szilárdságot ad a viszonylag kis fal-

vastagság ellenére is, geotextil vagy kókuszrost külső szűrőhuzatuk pedig megakadályozza a talajszemcsék bemosódását a cső belsejébe. A cső fektetése során adjunk 0,5-1%-os lejtést, azaz 1 méterenként 0,5-1 cm esést folyamatosan. Tehát 50 méter hosszú kertben, 30 cm-es mélységről indulva a kert végén már 55-80 cm mélyen lesz az alagsö kifolyója. Az alagsövezés jelentős beruházási többletet igényel ugyan, de a terület használhatóvá tétele mellett az az előnye is megvan, hogy aszályos időszakban ezt a csőrendszert öntözésre is használhatjuk.

Vízmegtartás

Amennyiben a magas talajvízszint nem állandó a kertben, és szeretnénk nyáron a gyept, élőket locsolni, akkor ciszternák telepítése javasolt. Az egyik lehetőség a föld fölötti víztárolás, ami egyszerűbben kivitelezhető, de sok helyet foglal és gondoskodni kell a tározó elrejtéséről. Föld alatti ciszterna esetén falazott vagy beton esővízgyűjtők alkalmazása jöhet főként szóba, amelyek a helyükön maradnak, dacolva a víz felhajtóerejével is. Egyszerű műanyagtartályoknál valós veszély, hogy magas talajvízszint esetén üres állapotban felúsznak. Kaphatóak speciális, bordákkal, bennmaradó zsaluzattal ellátott tartályok is, ahol az alsó rész kívülről történő betonozása megakadályozza a ciszterna mozgását.

Építmények

Öntésterületen az egyik régi megoldás a lábon álló kerti építmények alkalmazása, legyen szó kerti házról, szaletliről vagy járófelületekről (a fából készült, lábon álló gyaloghidakat nevezzük bürünek). Gyakran alkalmazzák őket természetvédelmi terüle-

Egy amerikai példa

2-3 HÓNAP VÍZBORÍTÁST ELVISELŐ NÖVÉNYEK

Őshonos: törékeny fűz, kosárfonó fűz, bíborfűz

Exóta: virginiai mocsárciprus, kínai mamutfenyő

1-2 HÓNAP VÍZBORÍTÁST ELVISELŐ NÖVÉNYEK

(a fentieken kívül)

Őshonos: fehér fűz, fehér nyár, fekete nyár, mézgás éger, kányabangita, fekete galagonya, veresgyűrű som, májusfa, homoktövis

Exóta: fehér eperfa és fajtái, közönséges vadszőlő, deres botnád (rizómagát!), csavartfűz, babiloni fűz, sárgavesszejű som, pipavirágú farkasalma, tapadó vadszőlő, kaukázusi és kínai szárnyasdió

1 HÉT - 1 HÓNAP VÍZBORÍTÁST ELVISELŐ NÖVÉNYEK

(a fentieken kívül)

Őshonos: kocsányos tölgy, magyar kőris, bibircses nyír, vackor, vadalma, tatarjuhar, mezei juhar és fajtái, korai juhar és fajtái, közönséges mogyoró, cinegefűz, kecskefűz, közönséges kutya-benge, hegyi szil

Exóta: amerikai júdásfa, platánok, ezüstjuhar, vörös bokrétafa, mocsári tölgy, vörös tölgy, nyírfák, fehér som, Jósika-orgona, szivarfa, fekete dió, közönséges dió, vérszilva, virágos som, perzsa varázsfű, búbos lonc, oregoni hamisciprus, szavara hamisciprus, erdei fenyő, nyugati tuja, óriás tuja, kaliforniai gyantásciprus

Akár nálunk is lehetne: Nyírek és somok Harlow Carr télkertjében

Így is lehet: mikrodombok a kertben

ten, de találkozhatunk velük közterületen, és magánkertek hangulatos díszei is lehetnek kertstílustól függetlenül. Hollandiában több helyen tapasztalhatók hepehupás burkolt felületek az amúgy igényes kertekben. A magas talajvízszint (30-70 cm) miatt a burkolatok alapja folyamatosan mozog, ezért 3-5 évenként fölszedik a köveket, és az alaprétteg javítása után újra lefektetik azokat. Nagy felületeken alkalmaznak stabilizálás nélküli szórt, kőzúzalékos, ropantott kavicsos burkolatokat, amelyek az alépitmény esetleges mozgásának következményei egyszerűbben – gereblyével, utánszórással – orvosolhatók.

Terepjáték

A terepszintek alakításával megoldható, hogy legyenek a kertünkben magasabb, a talajvíz, belvíz által kevésbé veszélyezte-

Szivarfa és szórt burkolat egy holland kertben

Modern kiemelt ágyás
Corten lemezből

A kaukázusi szárnyasdió
a nedves fekvésű területek
festői szépségű fája

JÓTANÁCS

Nagy segítség a szakembernek, friss kerttulajdonosnak, ha a környéken körülnézve tájékozódik arról, milyen fák, fenyők érzik ott jól magukat. Ez támpontot ad a talajvíz szintjéről, az esetleges sótartalomról (és sok minden másról is) a megfelelő növényválasztáshoz.

tett részek is. Ez történhet természetesebb, nagyvonalúbb formában, ahol úgy érzékeljük a kisebb-nagyobb lankás dombocskákat, mintha maguktól is ott lettek volna – erre a célra a ház, burkolat alapjából kikerülő földet is felhasználhatjuk –, illetve architektonikusabban, szabályos rézsűk vagy kiemelt ágyak segítségével.

Nincs új a nap alatt: már *Jókai* (igen, az író!) is ajánlotta a „kupaczkokra ültetést” (Dr. Jókai Mór: Kertészgazdászati jegyzetek, Bp., 1896). A módszer lényege, hogy a facsemetét mesterségesen kialakított 1-2 méter magas, 5-6 méter alapátmérőjű, körülárokolt földkupacokra telepítették. Ezzel jelentősen lerövidíthető a teljes gyökérzet vízborításának ideje, s ez a fa életben maradását jelentheti hosszabb előlétségnél.

A zöldségeskertben a magas talajvíz káros hatását bakhátas vetéssel ellensúlyozzák. A bakhátak talaja könnyebben és gyorsabban kiszikkad, így az oda vetett vagy palántázott növények kedvezőbb körülmények között fejlődhetnek.

Növényalkalmazás

A telepítés előtti körületekintő fajválasztás a fák, fenyők esetében a legfontosabb, hiszen azok jelentik kertünkben a legnagyobb értéket, azok a legnehezebben pótolhatók, illetve azoknak hatol mélyebbre a gyökérzetük.

A honos fák egyike sem viseli el az egész éves vízborítást. A természetben ezek a növények jellemzően csak a tavaszi, hóolvasdaskor bekövetkező áradáskor, illetve a nagy nyári esőzések által előidézett zöldáradáskor kerülnek hosszabb-rövidebb időre víz alá. Az exoták közül a virginiai mocsárciprus az egyik bajnok e tekintetben, speciális, cseppkő alakú légzőgyökerei segítségével alkalmazkodott a levegőtlen talajviszonyokhoz. Számomra legkedvesebb együttesük Szarvason él a Holt-Körösben, de szép példányok találhatók egyebek között Balatonfüreden és Martonvásáron is.

A felsorolt (dísz)növények egy része sajnos nincs faiskolai termesztésben. A füzeknél viszont ez nem jelent nagy akadályt, mert könnyen dugványozhatók, és igen gyorsan nőnek.

A felsorolásban több olyan növény is szerepel, amelynek igen szép a téli vesszőszíne, így a kötöttségből előnyt is kovácsolhatunk, ha ezeket nagyobb számban alkalmazzuk együtt.

Tovább szűkíti a növényalkalmazás lehetőségeit, ha a magas talajvíz mellett szikes is a terület. Ez leginkább a Duna-Tisza közén

SZIKES TALAJRA TELEPÍTHETŐ FÁS NÖVÉNYEK 80 CM KÖRÜLI TALAJVÍZSZINT ESETÉN

- Fehér nyár
- Fehér fűz és fajtái: 'Tristis', 'Liempde'
- Keskenylevelű ezüstfa
- Korai tamariska
- Magyar kőris
- Mezei juhar és fajtái: 'Elsrijk', 'Queen Elizabeth'
- Veresgyűrű som és fajtái: 'Winter-flame', 'Midwinter Fire', 'Anny's Winter Orange'
- Kocsányos tölgy és fajtái: 'Fastigiata', 'Koster', 'Umbraculifera'

80-200 CM KÖZÖTTI TALAJVÍZSZINT ESETÉN

(a fentieken kívül)

- Narancseper
- Csértölgy
- Teltvirágú cseresznye
- Községes fagyal 'Atrovirens' fajtája, széleslevelű fagyal
- Vércsülv (Nigra', 'Hollywood')
- Nyárfák, pl. Populus tremula 'Erecta', Populus simonii 'Fastigiata'
- Fehér eperfa és fajtái: 'Pendula', 'Macrophylla', 'Eldorado', 'Fruitless'
- Fekete dió
- Szivarfa
- Községes vadszőlő
- Keleti tuja

AZ ÁTLAGOSNÁL MAGASABB TALAJVIZET ELVISELŐ GYÜMÖLCSÖK

- Alma
- Körte (alma vagy galagonya alanyon)
- Szilva
- Kajszi (szilva alanyon)
- Dió
- Mogoró
- Cseresznye
- Meggy (zsélicemeggy alanyra oltható fajták)
- Eperfa
- Csemegeszőlő (víztűrő alanyon)
- Naspolya (galagonya vagy alma alanyon)
- Som
- Piros és fekete ribiszke
- Egres
- Szeder, málna, hamvas szeder
- Galagonya

Háttérben a tó és a csavartfűz, előtérben a fás hortenziák

és a Tiszántúlon lehet korlátozó tényező, de szűkebb környezetben, a Velencei-tó nyugati részében is előfordulnak nedves, enyhén szikes területek (az általunk készített és a fenti fotón bemutatott kert is itt található). Kevesen tudják, de az épületek védelmét is szolgálja a megfelelő növénytelepítés. A magas vízigényű növények, mint a fehér fűz napi 2-3 köbméter vizet is képesek elpárologtatni, így élő szivattyúként hozzájárulnak a talajvízszint csökkentéséhez, és az épületek alapjának szárításához.

Kert a tóparton

Néhány éve volt szerencsém kertet tervezni szinte közvetlenül a Velencei-tó partján. Mivel a tó a szabályozások miatt utoljára talán az ötvenes években öntött ki rendszeresen, áradással nem kellett számolnom, csak az időnkénti magasabb talajvízszinttel és az enyhe szikkel. A területen az építésvezető alagsóvekkal biztosította, hogy hevesebb esők után se álljon a víz a kertben, amire korábban többször példa volt, így nekem csak a megfelelő növények kiválasztásával kellett törődnöm. A meglévő növényzet (*Betula pendula*, *Thuja orientalis*, *Salix matsudana*

'*Tortuosa*', *Populus nigra*, *Acer saccharinum*, *Elaeagnus angustifolia*, *Fraxinus pennsylvanica*, a szomszédban platánok, mézgás éger) mutatta, hogy nincs túl magasan a talaj vízszintje (kb. 50-200 cm között ingadozik) és a talaj sótartalma is alacsony.

Mindezek ismeretében elsősorban a fák, cserjék kiválasztására kellett ügyelni, hiszen az élők gyökérzetét a talajvíz már nem igazán érinti. Az épület árnyékolását, víztelenítését a délnyugati oldalra ültetett égerfák (*Alnus glutinosa*), a tér osztását krisztustövisek (*Gleditsia triacanthos* 'Skyline') szolgálják. A gyerekjátszóhoz rézvörös fanyarkák (*Amelanchier lamarckii*), a kocsibejáráshoz pedig az illatos virágú májusfa (*Prunus padus* 'Watereri') került telepítésre. A sövényeket a méltatlanul mellőzött, jól bevált fagyal (*Ligustrum vulgare* 'Atrovirens'), a veresgyűrű som egyik szép fajtája (*Cornus sanguinea* 'Midwinter Fire') és a magasabb területeken, az utca felőli zárást biztosítandó babérmeggy (*Prunus laurocerasus* 'Antonius') alkotja. Savanyú tőzeg és marhatrágya alkalmazása mellett a fás hortenziák is jól érzik magukat.

Ghyczy Zsuzsa

Megnyílt a DOBAY KERTÉSZET webáruháza virágkedvelők és hobbikertészek részére!

Több száz muskátli- és balkonnövényfajta frissen csomagolva az üvegházból.

Tervezze velünk a tavaszi balkonláda- és kerti beültetéseket!

www.dobaywebshop.hu

ÁZSIÁBÓL JÖTTEK

Olyan növényeket mutatunk be, amelyek kertünkben, teraszunkon, lakásunkban gyakran láthatók, megszoktuk, évről évre ültetjük őket és élvezzük szépségüket. De gondolunk-e arra, honnét származnak, hol van az őshazájuk? Ezúttal Ázsiából származó növényekről lesz szó.

Ázsia hatalmas kontinens, gyakorlatilag minden klímazóna megtalálható benne: trópusi, szubtrópusi monszun, hegyvidéki, kontinentális, tajga és tundra, mérsékelt övi sivatag és trópusi sivatag. Növényvilága ezáltal végtelenül változatos. Ázsia középső sávjában kontinentális éghajlat uralkodik, ami hasonló Magyarországhoz, ezért a Közép-Ázsiában őshonos növények sokasága talált alkalmas környezetre nálunk is.

Pünkösdirózsa

Egyik legszebb kerti növényünk a Kelet-Ázsiában őshonos *Paeonia lactiflora* fajból származik. A kínai kerti fajtákból sok szép nemesített fajta jött létre a 19. században, amelyek a fehér, a krémsárga, a rózsaszín és a piros különböző árnyalataiban pompáznak, telvirágúak, sokszirmúak. A szirmok a nemesítés folyamatában a porzókból alakulnak át, így minél teltebb egy virág,

annál kevesebb esély van rá, hogy porzókat találjunk a közepében. Magyar neve arra utal, hogy Kelet-Európában körülbelül pünkösdkor nyílik. Kertekben szereti a tápdús, jó vízáteresztő képességű mély talajokat, a napos vagy félárnyékos fekvést. Sok évig tart, amíg megszokja a helyét és nem szereti, ha megbolygatják.

Japán díszcseresznyék

Magas törzsre nevelt vagy oltott díszfák, esetleg többszörű bokorfák. A fák ágrendszere felálló vagy bókoló. Fehér vagy rózsaszín virágaik egyszerűek vagy teltek. Japán hegy- és dombvidékein őshonosak, őshazájukban már több mint 1500 éve ismerik és nemesítik őket. Jelenleg 200 különböző fajtát tartanak számon. A japán kultúra és művészet fontos növénye a díszcseresznye, virágzása idején a fák koronája fehér vagy rózsaszín felhőként lebeg az emberek feje fölött. A virágszirmok lehullása az élet rö-

FOTÓ: THALMEINER TÜNDE, FLORADANIA

vidségét, a múlandóságot jelképezi. A budapesti Fűvészkertben gazdag gyűjtemény látható japán díszcseresznyékből, áprilisban, a fák virágzása idején Sakura-ünnepet rendeznek. Olyankor a látogatók a fák alá telepedhetnek és átélhetik ezt a szép japán ünnepet (Sakura = díszcseresznye).

Fikusz

Az Ázsia trópusi és szubtrópusi részéről származó fikuszok nálunk csak szobanövényként nevelhetők. Egyik népszerű faja, a sok lakásban, irodában díszítő csüngőágú fikusz (*Ficus benjamina*) Délkelet-Ázsiából, Malajziából származik. Eredeti élőhelyén örökzöld fa, a több tíz méteres magasságú

példányok sem ritkák. Itthon, szobanövényként tartva általában 2-3 méteres magasságig fejlődik. Zöld és tarka levelű fajtái jól érzik magukat a lakásban mérsékelt fényviszonyok mellett is, viszont a huzatot rosszul tűrik. Tavasztól őszig érdemes tápoldatozni, ettől a lombja szép dús lesz. Visszavágáskor húzzunk kesztyűt, mert az egész növény allergiát okozó tejnedvet tartalmaz.

Thalmeiner Tünde

A SZOBÁBA

- Cikászok
- Fikuszok
- Sárkányfa
- Kroton vagy tarka csodacserje
- Kamélia
- Kék *Vanda* orchidea
- Frangipáni

A KERTEKBE

- Japán juhar (*Acer sp.*)
- Japán babérsom (*Aucuba japonica*)
- Japán vérborbolyafajták (*Berberis thunbergii*)
- Nyári orgona (*Buddleja davidii*)
- Páfrányfa (*Ginkgo biloba*)
- Indiai lótosz (*Nelumbo nucifera*)
- *Hibiscus*-cserjék
- Japánbirs (*Chaenomeles japonica*)
- Tulipánok

Szeretjük a növényeket. Örömet okoz szépségük, élvezzük gyümölcseiket, használjuk fájukat. De gondolunk-e rá, hogy egyes növények az emberi civilizáció, a történelem menetét is befolyásolták, háborúkat robbantottak ki, gyarmatbirodalmakat virágoztattak föl, emberek életét változtatták meg? Vajon mi lehet a titkuk?

A papirusz 3-4 méter magasra is megnövő vízinövény

BEFOLYÁSOS NÖVÉNYEK

A PAPIRUSZ

Egy növény, amelyre egy egész birodalmat alapítottak. Egy növény, amely forradalmasította az írást és megteremtette az adminisztrációt, a bürokráciát.

Egy növény, amely megtöltötte a világ legősibb könyvtárát. Ismerjük meg a papiruszt, az ókori Egyiptom legfontosabb növényét!

A Nílus ajándéka

Bár az ókori történetíró, *Hérodotosz* egész Egyiptomot hívta „a Nílus ajándékának”, a szókép tökéletesen illik a papiruszra. A papiruszás (*Cyperus papyrus*) 4-5 méter magas, évelő növény. A sásfélék (*Cyperaceae*) csa-

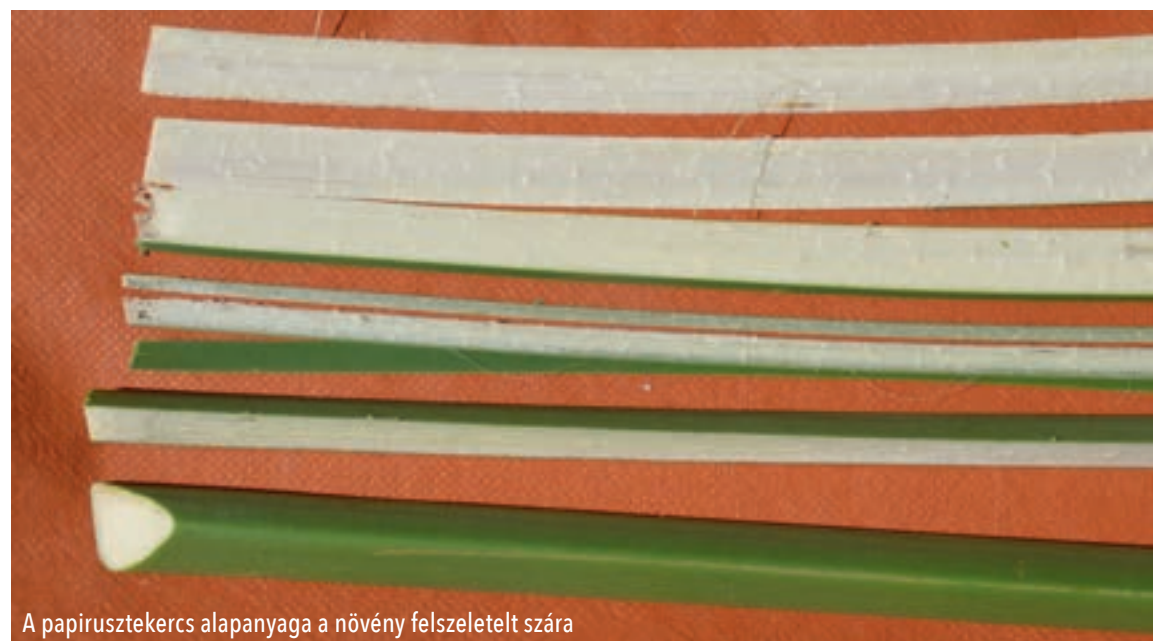
ládjába tartozik. Nem nád és nem sás, hanem egy palka, helyesen tehát papiruszpalka lenne a neve. Iszapban kúszó, erőteljes gyöktörzséből háromélű, vaskos, szilárd, de rugalmas, 3-5 méter magas szár fejlődik, amely a jól ismert náddal ellentétben nem üreges és nem bütykös. Szárának csúcsán ernyőszerű-

en helyezkednek el keskeny levelei, ami által a pálmákra emlékeztet, jóllehet azoknak nem rokona. Apró virágai a szárak végén fejlődő nagy, látványos, 10-80 centiméter átmérőjű ernyőszerű virágzatot alkotnak, tövükénél világosbarna pikkelylevelekkel. Hosszúak, háromélű szemtermése van.

A virágzat sokszor oly nagy,
hogy a nádhoz hasonlóan
a szél lehajlítja

Háromélű, vastag, erős szára az iszapban gyökerező vastkos gyöktörzsből ered

A papirusztekercs alapanyaga a növény felszeletelt szára

A papiruszás sekély trópusi vizek parti sávjában él. Valamikor nagyon elterjedt volt Közép-Afrikában és Egyiptomban, a Nílus völgyében, valamint a Szentföldön, a Jordán völgyében. Sekélyen az iszapban gyökerező gyöktörzse miatt nagyon érzékeny a változó ökológiai viszonyokra, például a vízszint csökkenésére. Mára a lecsapolások, ennek következtében a sós víz betörése, valamint az emberi felhasználás miatt szinte teljesen kipusztultak természetes állományai a Nílus völgyéből. Mivel a papír megjelenése után a római korban még fenntartott papiruszültetvények művelését is felhagyták, sem vadon élő, sem termesztett papirusz nem maradt Egyiptomban. A Szentföldön egyetlen élőhelyen fordul elő, a Hula Természetvédelmi Területen.

Papírtekercs ragasztó nélkül

A papirusz legfontosabb tulajdonsága, hogy szárának szivacsos beléből írásra is alkalmas tekercset lehet készíteni. A szárát meg-

MI KÖZE A BIBLIÁNAK A PAPIRUSZHOZ?

A Biblia, a világon legtöbbet forgatott és olvasott könyv neve is a papirusz nevéből eredeztethető. A papirusz Egyiptom fontos és drága kiviteli cikke volt, hajókon szállították a Földközi-tengeren keresztül a nyersanyagot vagy a készárut. Egy föníciai kikötőváros, a mai Libanonhoz tartozó Byblos volt az egyiptomi papirusztekercsek egyik kereskedelmi központja. A városról a papirusz szárának belét görögül biblosz, az ebből készült tekercset, illetve könyvet pedig biblion néven emlegették. A biblion többes száma a biblia, melynek jelentése tehát „könyvek”. Érdekes, hogy a görögök a növényt és a papiruszból készült anyagot papirosznak is hívták, ebből származik papír szavunk. A vastagabb papirusz volt a khartesz, latinul carta, innen van a karton szavunk.

hámozták, 30-40 centiméter hosszú darabokra vágták, majd hosszanti csíkokra szeletelték. A csíkokat kis fedésben, mint a tetőcserepeket, egymás mellé helyezték, majd derékszögben szintén csíkokat helyeztek rájuk, és minden ragasztóanyag nélkül a lapokat összepréselték, fakalapáccsal összedolgozták. Ezután szárították, majd elefántcsonttal vagy kővel simára fényesítették. A

papiruszt 10-12 méter hosszú tekercsbe préselték és összegöngyölve tárolták. Később több lapot, általában nyolcat egymásra helyeztek, félbehajtották, és ezekből a kötegekből többet egymásra rakva kódexformára varrták össze.

Kezdetben kákaecsettel, később hasított nádtollal írtak, a nád hegyét az íráshoz rostosra vágták. A piros tinta finomra őrölt

BOTANIKUS KERTEKBEN

Ma dísznövényként kedvelt a papirusz. A mediterrán és trópusi vidékek botanikus kertjeiben, parkjainak dísztaibaiban gyakran pompázik egy-egy papirusztő, föllazítva a tópart szigorú vonalvezetését, és légies, laza keretet adva a tavirózsák és más vízinövények pompás látványának. Nálunk a szabadban nem él meg, csak botanikus kertek trópusi üvegházában láthatjuk. A papirusz egyik rokona, a vízipálma kedvelt szobanövény, Madagaszkár szigetéről származik, és cserepestül vízbe állítva kell nevelni.

Papirusz az Oxfordi Botanikus Kertben

ÓKORI „KULTÚRHARC”

A fáraókorai Egyiptom nagy horderejű fölfedezése volt sok más mellett (pl. eke, kelesztett kenyér stb.) az, hogy a papirusz szárából írás-hordozó anyag készíthető. A papirusztekercs a kőlapoknál, agyagtábláknál jóval könnyebben kezelhető, így ez lett az ókorban az írott szövegek legfontosabb alapanyaga. Az egyiptomi kikötővárosban, Alexandriában volt az ókor legnagyobb könyvtára, állítólag több mint 600-700 ezer tekercset tartottak ott. Egyszer Egyiptom akkori fáraója, IV. Ptolemaiosz (Kr. e. 211–205) hírül vette, hogy Pergamon királya, II. Eumenész még nagyobb könyvtárat készül létesíteni. Akkoriban a kisázsiai Pergamon városállam volt az egész hellenisztikus világ egyik legnagyobb kulturális és szellemi központja. Hogy a féltékeny Ptolemaiosz megakadályozza a könyvtár bővítést, betiltotta a Nílus mentén akkor még bőven termő papirusz kivitelét. Mi más tehetett Eumenész, megbízta tudósait, hogy papirusz helyett találjanak ki más, írásra alkalmas anyagot. Így született a különlegesen cserzett és puhított állati bőrből készült pergamen, mely nevét Pergamon városáról kapta. A lapokat újszerűen nem tekercsben tárolták, hanem könyv alakban fogták össze.

Papirusztekercs

Vadászat a papiuszmcárban
(Kr.e. 1350, Luxor, a Nebamun-sírkamra
falfestménye, British Museum)

piros okkerből, a fekete tinta koromból és gumiarábikumból, vagyis egyes akáciafajok ragadós mézgájából készült, amelyet vízzel hígítottak. Általában csak a lap egyik oldalára írtak, mert a másik oldal keresztben futó rostjai megnehezítették az írást. A papiusz lett az ókorban az írott szövegek egyik legfontosabb hordozója, hisz a kőlapoknál, agyagtábláknál jóval könnyebben kezelhető, az állatbőrből készült pergamennél pedig olcsóbb és Egyiptomban könnyebben elérhető anyag volt. A tekercsek tárolására jöttek létre az első könyvtárak és levéltárak.

TUDTA, HOGY...

...a híres norvég tengerbiológus és utazó, *Thor Heyerdahl* 1970-ben egy Afrikában épített papiuszhajón átkelt az Atlanti-óceánon és eljutott Amerikába? Ezzel bizonyította, hogy lehetséges volt az ókori hajóépítő tudással is eljutni az Újvilágba. Persze önmagában ez még nem bizonyította, hogy az egyiptomiak vagy a föníciaiak valóban megtették ezt a tengeri utat.

A papiusz a kora középkorban Európában is elterjedt, de a 4. századtól egyre inkább a pergamen vette át a szerepét. Egyiptom 641-es arab megszállása után a papiusznád hozzáférhetetlenné vált, ezért elvesztette jelentőségét, és egyéb anyagokkal próbálták helyettesíteni. Kapóra jött a másik értékes anyag, a papír elterjedése. Jóllehet papírt már Kr. e. 100-150 körül biztosan készítettek a kínaiak, a tőlük elesett technológia alapján csak Kr. u. 760 körül kezdték el az arabok gyártani. Az ő közvetítésükkel a 11. század elején jutott el a papír Európába.

A cipőtől a csónakig

Az ókori Egyiptomban a tekercskészítésen kívül rendkívül sokoldalúan hasznosították a papiuszt. Erős rostjaiból vitorlát, köteleket fontak, szárából cipőt, kosarat, a gyerekeknek labdát készítettek. Látványos virágzatából díszes csokrokat kötöttek, melyekkel a templomokat és a sírhelyeket díszítették. Felhasználták az egyszerűbb építkezéseken is, és fa hiányában tüzelőanyagnak is jó volt. Valamikor papiuszkötegeket használtak a napvédő tetőzet alátámasztására. A papiusz motívuma gyakran megjelenik az egyiptomi épületeken és az oszlopfőkön kőbe faragva. Csónakot is készítettek papiuszból, amellyel a Níluson közlekedtek.

A papiuszt élelmisznövényként is ismerték. Vízalatti, vaskos, magas keményítőtartalmú gyöktörzsét főzve, sütvé vagy nyersen ették. Szárának alsó részét izzó kemenében vagy parázon sütötték meg. A gyerekek nyersen is rágszálták, kiszívogatták a levét, majd kiköpték a rostját, mint ahogy ma teszik a cukornáddal. Gyógyhatása is ismert volt, fájó végtagokra és fekélyre készítettek belőle kötést, valamint a szemre borogatást. Hamujából a kopt keresztyének fogport készítettek, daganatokra tették és borba keverve az álmatlanságot kezelték vele. A perzsa orvosok papiuszhamuval nyílt sebeket és szájfekélyt kezeltek, ecetbe keverve az orrvérzést állították el vele.

Fráter Erzsébet

KINCSEK A KERTBEN

A buja, változatos és sokszínű növénybeültetésnek köszönhetően a kert hónapról hónapra megannyi arcát mutatja és megannyi kincssel képes megajándékozni bennünket.

Kincsekkel, amelyek az alkotások révén kerülhetnek közelebb hozzánk, sőt a különböző évszakokra eső ünnepeink hangulatát is becsempészhetjük az otthonunkba, de a kertünkbe is a belőlük készült dekorációval.

Kimeríthetetlen a lehetőségek tárháza, a felhasználható kincsek garmadája, csak észre kell venni, amivel a természet elhalmoz bennünket, megmozgatja a fantáziánkat és alkotásra serkent.

A nagy tavaszi metszésekkor nálunk csak kevés ág, gally végzi télire szánt begyűjtésként. A hosszú, egyenes vesszők kiválóan alkalmasak növényfuttató paraván fonására vagy alacsonyabb ágyásszegély készítésére. Befőttesüveg oldalára ragasztott, egyforma hosszúságúra vágott vékonyabb ágakból pedig hangulatos vázák születhetnek.

A szőlő, vadszőlő, iszalag levágott indái, illetve a szél letörte vékonyabb nyírfágak koszorúba tekerve csak úgy természetes önnön valójukban, csupaszon, vagy az éppen aktuális évszakhoz, ünnephez illő, lehetőleg a természet adta bogyókkal, virágokkal, termésekkel, levelekkel díszítve fokozzák a hangulatot.

Tavasszal a barka, a moha és a zuzmó – esetleg színes szalagokkal megbolondítva – kap nagy szerepet a koszorúalapon.

Ha tavasz, akkor az ünnep közeledtével a kerti díszek közé mind több jellegzetes húsvéti elemet építke be én is, előnyben részesítve a minél természetesebbeket. Vannak keményítettpapír-tojásaink, kifújtt fürjtojásaink és tojás alakú köveink földdel, mohával bélelt fakéregben éldegélő kövirózsák közé ékelve; de készen kapható hungarocelltojásokat is előszeretettel burkolunk be barkával, fenyőtoboz pikkelyeivel, összegyűjtött fenyő-, illetve platánfakéreggel vagy len kötözőzsineggel, szárított hortenziavirágokkal.

HOGYAN KÉSZÜL?

A koszorú nyírfaágakból áll. A kör közepére méretre vágott tojástartót szorítottam be, melyre felülről ráragasztottam egy szintén kör alakú vastag kartonpapírt. Ez lett az alapja a zuzmótakarónak, amit a hegyekben gyűjtöttem, kiszáritottam és ráragasztottam ragasztópisztollyal a kartonra. Majd erre szétszórva kifújtt fürjtojásokat ragasztottam és az egészet, mint valami húsvéti süteményt, nagymamám csodás üveg tortatálján „tálaltam”.

Készen kapható hungarocell-tojásokat burkoltam be szomorú barkafűz lecsipegetett barkáival, illetve levágott tobozpikkelyekkel. Ragasztópisztollyal rögzítettem valamennyit. Jól mutatnak egy üvegkehelyben. A mögöttük lévő mohakoszorúra plátánfa kéregdarabjait ragasztottam.

Sok tavaszi virág nemcsak a virágágyásban mutat jól, de dekoratív cserépbe, fa vagy fém virágtartóba ültetve a teraszon, nyári konyhában, a szerszámtároló előtti régi varrógépállványon, koszorúkkal és egyéb dekorációs elemekkel egészen varázslatos tavaszi csendélet alkotóeleme is lehet.

Uliczki Dóra

A TETVEK TERMÉSZETE

A tetvek a legismertebb kártevők közé tartoznak. Szinte minden kert minden növényén találkozhatunk velük, annyira elterjedtek. Ebből adódóan meglepően változatosak, az ember nem is érti, miért ez a sokféleség, ha egyszer mindegyik látszólag ugyanazt csinálja: egész nap üldögél a növényeinken, és csak szívja-szívja magába a növényi nedveket. Járjuk körül kicsit alaposabban a tetűtémát.

Akerti növényeken leggyakrabban levéltetvekkel találkozhatunk, amik apró élőlények, a többségük 3-4 mm körüli. Még az óriásnak kikiáltott fajok sem nagyobbak 5 mm-nél, tehát tényleg picurkák. A testük kitintakarója vékony, sok esetben áttetszők. Rövidek, zömökek, gömbölydedek, és dundi testal-

katukon nem sokat segít a keresztirányú sávozottság, rovátkoltság sem. A szárnyaik, már ha vannak, vékonyak, hártásak, átlátszóak. Szemmel láthatóan nem arra tervezték őket, hogy hosszú kilométereken át evezzenek velük a levegőben, mégis nagy távolságokra képesek eljutni, mert pici testüket a szél messzire sodorja,

sőt potyautasként a madarak lábába kaspaszkodva is jelentős távolságokat tudnak megtenni.

Amiben az ütőképességük rejlik

Hogy lehet az, hogy egy ilyen pici élőlény, ami látszólag még érzékeny és törékeny is, ennyire hatékony kártevővé gyúrta ki magát? A válasz, mint sok más esetben: a szex. A levéltetvek ugyanis elképesztően hatékony szaporodást fejlesztettek ki, és ebben rejlik ütőképességük. Egyetlen példány néhány nap vagy hét alatt képes ezerszámmra utódokat létrehozni.

A hazánkban előforduló összes levéltetűfaj érzékeny a téli fagyokra, ezért ezt az időszakot egy áttelelő, vastag falú, ellenálló tojás alakjában vészelik át. Az áttelelés fás szárú gazdanövényekhez kötött. A tojások a rügyek közelében, a rügypikkelyek tövében találhatók, általában fényesek, és olyan parányiak, hogy szabad szemmel szinte nem is láthatók. Nemcsak az áttelelő tojás jellemző a fajokra, hanem a szűznemzés és az ál-elevenésülés is. Ez utóbbi egy olyan szaporodásmód, amikor a tojások még az anyaállat testében kikelnek, így a nőtények lárvákat hoznak a világra, nem pedig

Levéltetvek a gyomnövényeken is fel-
szaporodhatnak - a képen egy sárga színű
faj látható a selyemkóró fiatal hajtásain

Tipikus tünet a rovarok tömeges, bevonat-
szerű megjelenése is, amely sokszor
kiegészül a hajtások torzulásával
és mézharmat megjelenésével.
Ilyen esetben jól hatnak a kontakt szerek

FOTÓ: KASZAB LÁSZLÓ, PIXABAY

petéket, ahogy az a rovarok esetében megszokott. A lárvák így már az életük első napján képesek megkezdeni a táplálkozást, a növekedést, a mozgást, tehát az önálló életet, és ezzel együtt sajnos a károsítást is. A szűznemzés a levéltetvek másik nagy táplálómánya. A lényege az, hogy a petesejtek megtermékenyítés nélkül is képesek osztódásnak indulni, és ebből a sejtéből végül egy teljesen új levéltetűegyed fejlődik ki. Ezek a példányok genetikailag teljesen megegyeznek a szülő genetikai állományával, így természetesen a nemük is ugyanolyan lesz, tehát minden szűznemzéssel létrejött utód nőstény. Ha egy faj kizárólag szűznemzéssel szaporodna, akkor a genetikai állománya hamar beszűkülne, ami nem igazán szerencsés az evolúció szempontjából. A levéltetvek emiatt felmutatnak ivaros szaporodást is, amikor a hímek és a nőstények a szokásos módon esnek egymásnak.

Kártékony vírusterjesztők

A levéltetvek károsítása azért olyan általános, mert hihetetlenül hatékonyan szaporodnak, rengetegen vannak. És ha ez még nem lenne elég, van egy további képességük, amivel még több borsot tudnak törni a kertészek orra alá: szájszervükkel ugyanis képesek vírusokat terjeszteni. Mikor nekifognak a táplálkozásnak, nyálat fecskendeznek a növények sejtjeibe, hogy a sebek ne tudjanak behegedni, így a nyílt sebből szívják ki a növényi nedveket. Ezáltal a táplálékknövények nedveit továbbviszik, és ha az egyik példány vírusfertőzött volt, akkor az összes általuk károsított növény azzá válik. Ezért hívják a levéltetveket vírusvektor élőlényeknek. A vírusok ellen sajnos nincs hatékony gyógyító védekezés, emiatt a tetvek óriási gondokat okoznak.

A vadászó permetezés segít

Ha bevállaljuk a kémiai kezeléseket, akkor érdemes nagyon alaposan felépíteni a harci stratégiát, mert kellő technológiai fegy-

TETVEK ÉS SZÍNEK

Ha nagyítón keresztül összehasonlítjuk a levéltetveket, akkor látjuk, hogy a hasonló testalkat mellett rengeteg színváltozat fordul elő, és vannak olyan fajok, amik nem önmagukban színesek, hanem képesek a növények leveleit egészen meglepő árnyalatokra változtatni.

Különböző növényeken különböző színű tetveket találunk:

- feketét a cseresznyén vagy a mályvacserjéken
- zöldet az őszibarackon
- ezüstösszürkét a szilván vagy a káposztán
- rózsaszínűt a rózsákon
- sárgát a dión
- sárga-fekete csíkosat a krumplin

lemmel elképesztően hatékonyak lehetünk. Az első lépés közvetlenül rügypattanás előtt az olajos lemosópermetezés. Ezek a szerek bevonatokat képeznek a tetvek tojásain, így azok nem jutnak oxigénhez és elpusztulnak. Rügypattanás után közvetlenül érdemes az őszanyákat irtani. Ezt „vadászó” permetezéssel lehet megvalósítani, azaz föl-

kell kutatni az első tüneteket, a kisebb telepeket, és csak azokat lefújni. A permetezést 1-2 hét múltán meg is ismételhetjük, mert a tojások kelése elhúzódó, az őszanyák nem egyszerre kelnek ki. Ilyenkor egyszerű kontakt szerekekkel (például a Decis termékcsalád valamelyikével) érdemes próbálkoznunk. Fontos, hogy ne engedjünk kialakulni hatalmas tetűkolóniákat, mert azok már visszafordíthatatlan károkat okozhatnak. A kezeléseket később újra olajos szerekekkel lehet folytatni, de akkor már lényegesen kisebb töménységet használjunk. Az olajos bevonatok azért védik meg a növényeket, mert a tetvek szájszerveikkel nem képesek áthatolni rajtuk. Lényeges, hogy a permetezéseket a virágzás előtt be kell fejezni, hogy a méheket, pillangókat, beporzó rovarokat ne veszélyeztessük. Utoljára használhatunk felszívódó szereket is, de figyeljünk arra, hogy azok ne legyenek veszélyesek a méhekre.

(folytatjuk)
Kaszab László

DECOSTONES KÖKERESKEDÉS

KERTI DÍSZKÖVEK / BURKOLÓKÖVEK / BETONELEMEK / KÖRÁCSOK

2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, CSEPELI ÚT 39.

8800 NAGYKANIZSA, CSENGERY ÚT 113/a.

www.deco-stones.hu

ORSZÁGOS HÁZHOZZÁLLÍTÁS

Anyák napja virágai

Minden gyerek tudja, hogy május első vasárnapján van anyák napja, amikor ajándékkal is köszöntjük az édesanyákat. Már most elkezdheted a készülődést. Itt találsz ötleteket, hogy mivel lepheted meg édesanyádat.

ÜLTESS ANYÁNAK VIRÁGOT EGY ÁLTALAD SZÉPEN KIDÍSZÍTETT AGYAGCSERÉPBE!

Cserepedet díszítsd szalagokkal és kartonból kivágott szívecskével. A szívecskére rajzolj vagy írdj valami szépet. Többféle virág közül választhatsz.

- Egynyáriak közül a bűdöske, a begónia és a petúnia könnyen nevelhető kisebb méretű agyagcserépben. Átadás után segíthetsz a gondozásában is. Ha világos, napos helyre teszitek a cserepet és folyamatosan nedve-

sen tartjátok, akkor késő őszig lesz virág az ablakpárkányon.

- Évelők közül választhatod az évelő szegfűt, amit anyák napja körül számtalan színben és méretben lehet kapni a piacon. Illatos virágai sokáig virítanak, virágzás után pedig kiültetheted a kertbe, balkonládába, ott majd jövőre is megörvendeztet virágjával.

- Egy rododendronnak anyja biztosan nagyon örülne. Ha azzal szeretnéd meglepni, akkor jó tudni, hogy csak a savanyú földet szereti, így ha új edénybe kerül, akkor tőzegbe ültess és figyelj rá télen, mert kissé fagyérzékeny. Óvatosan öntözd. Tartsd mindig nedvesen, mert nem szeret kiszáradni, de a pangó vizet se kedveli. Virágzás után az elnyílt virágokat törjétek ki.

TOJÁSTARTÓBÓL VIRÁGCSOKOR

Ha már elköltöztetted a zsebpénzedet, akkor se keseredj el, számtalan dolgot alkothatsz te is fűből-fából-virágból. Ha épp esik az eső, hideg van és nincs kedved kimozdulni, akkor otthon is találsz alapanyagot egy virágcsokor elkészítéséhez.

Nézz szét a konyhában, biztosan találsz üres tojástartót. Vágd szét elemeire, vízfestékkel fessd meg, és ragaszd fel hurkapálcikára.

NYAKLÁNC PRÉSELT VIRÁGGAL

Ha nincs kertetek, akkor a csokorkészítés helyett gyűjts virágszirmokat, a balkonládában nevelt árvácska például kitűnően megfelel. Só-liszt gyurmából, vagy levegőre száradó agyagból készített szép nyakláncsal meglepheted anyát, és csak néhány virágszirom szükséges hozzá. A só-liszt gyurmát ételfestékkel színezd édesanyád kedvenc színére, majd miután megformáztad, nyomd bele a kiválasztott virágszirmot. Lehetőleg kisebb virágot válassz, például mini árvácskafejet – nagyobb virágúból csak egy szirmot –, vagy levendulát. Készíts rá lyukat, hogy száradás után zsinórral össze tudd fűzni.

KÉSZÍTS SZÉP CSOKROT

Május elejére már virágba borulnak a fák, bokrok – ha kertes házban laksz, állíts össze egy illatos csokrot. Ilyenkor legszebb a bazsarózsa, de csokor készülhet akár díszhagymavirágból vagy szamócaból is. A saját kézzel készített virágcsokorral biztosan örömet szerzel majd.

NAPRAFORGÓ MERÍTETT PAPÍRBÓL, MÁKKAL

Sárga merített papírból vágj ki öt azonos méretű kört, és középen rögzítsd tűzkapoccsal. A kört vágdod körbe, mintha a Nap sugarai lennének. A merített papírlapokat egyenként borzold össze, a közepét ragasztózd meg és szórj rá mákot.

Szakács-Nagy Zsuzsa

FOTÓ: SZAKÁCS-NAGY ZSUSZA

**MEGÚJULT ARCULATTAL
KIADÓS BELSŐ TARTALOMMAL**

Ha magról termeszt,
keresse a Hermest!

A minőség és az ár a szívünk ügye

E-mail: **hermes@monornet.hu**

Telefon/Fax: **29/423-053, 423-182**

II. Telephely 2711 Táplószentmárton, Damjanich u. 1.

A KÍNAI DÍSZBIRS

A díszbirsek úgynevezett tavaszhírnök cserjék, pompás nyílásuk kezdete jelzi a tavasz beköszöntét. Az idei, szokatlanul enyhe tél végén a rügyeik már március legelején megduzzadva, nyílásra készen várták, hogy gyönyörködtessenek bennünket.

DÍSZBIRSEK

A díszbirsek, korábbi nevükön japánbirsek lombhullató, tövises ágrendszerű cserjék, a rózsafélék családjának (*Rosaceae*) tagjai. Nemzetségnevük, a *Chaenomeles* ógörög eredetű, amelyben a *khainein* szó jelentése fölreped, szét-esik, a *mélon* pedig alma, amely a sokszor még télen is a bokrokon látható almatermésekre utal. Hazai kertjeinkben a *Chaenomeles japonica* (japán díszbirs) és a *Chaenomeles speciosa* (skarlátvörös díszbirs), manapság pedig elsősorban az e két faj kereszteződésével létrejött *Chaenomeles × superba* (kerti díszbirs) és fajtáik pompásan nyíló képviselőivel találkozhatunk.

A kínai díszbirs (*Chaenomeles cathayensis*) Kelet-Ázsiából származó lombhullató cserje, a hazája Közép-Kína, ahol 900-2500 méteres magasságban erdőszéleken, út menti területeken fordul elő, de széles körben ültetik is. Innen az 1800-as években került Európába. Erőteljesen fölfelé törő, ritkásabb ágrendszerű, többnyire 2-2,5 méter magas, terebélyes cserje. Vesszőit barnás parasztemölcsök díszítik, a rügyek vörösesbarnák. Ágrendszerét számos, veszélyesen kihe-

gyezett tövis védi. Élénkzöld lomblevelei korán kihajtanak, hosszúságuk 3-10 cm, szélességük 1-3,5 cm. Alakjuk elliptikus-lándzsás, lándzsás, a szélük finoman, élesen fűrészes.

A növény legszebb díszei a korán, március-áprilisban, gyakran már a lombfakadást megelőzően nyíló, két-hármasával elhelyezkedő virágok. A szinte porcelánfinomságú szirmok levelek fehérek, de gyakran rózsaszínnel-lazac rózsaszínnel tarkáztak. A növény az őszi és a téli időszakban is látványos. Igen nagy és nehéz, tojásdad alakú almatermései 10-15 cm hosszúak is lehetnek, kellemesen illatosak, színük zöldes, később sárgás, állaguk kemény, ízük keserű. A szeptember-októberre megérett gyümölcsök sokszor télen is az ágakon maradnak.

A kínai díszbirs napos, félárnyékos helyre, üde, de nem túl vizes, jó vízáteresztő talajba ültessük, meszes talajokon is elég jól érzi magát. Igen mutatós szoliter cserjének nevelhetjük. Jól tűri a virágzást követő metszést. Az idős ágrészeket érdemes is el-

távolítani a következő évi dús virágzás érdekében.

Szaporítását egyszerű magvetéssel végezhetjük. Az érett terméseket óvatosan felvágva kinyerhetjük a fénylő barna magokat, amelyeket azonnal célszerű nyirkos homok közé keverve rétegezni, s kint tartani a szabadban úgy, hogy a közeg ne száradjon ki. Rétegzés nélkül a vetést követően a díszbirsek magja gyakran nem kel ki, egy, esetleg két évet kell várni a csírázásig, azaz a mag elfekvésre hajlamos. A rétegzéshez töltsünk meg nagyobb cserepet nyirkos homokkal, s keverjük közé a magokat, de hűtőszekrény aljában is tárolhatjuk őket a vetésig. Tavasszal normál, de nem túl meszes kerti talajjal megtöltött cserepekbe vethetjük, a vetés mélysége legfőlőbb 2 cm legyen. A magok többnyire jól csíráznak. Az első néhány télen lomb- vagy szalmatakarással célszerű a fiatal csemetéket megóvni a nagyobb fagyoktól.

HOGYAN? KÉRHETEK MAGOT

Küldjön 135 forinttal fölbélyegzett válaszborítékot a következő címre:
SZIE KERTK Dísznövénytermesztési
és Dendrológiai Tanszék
Sütöriné dr. Diószegi Magdolna
1518 Budapest, Pf.: 53.

Sütöriné Diószegi Magdolna

LAPCSOPORT

ONLINE

TEMATIKUS
MELLÉKLETEK

DIGITÁLIS
KIADVÁNYOK

KIÁLLÍTÁS- ÉS
RENDEZVÉNYSZERVEZÉS

SZOLGÁLTATÁSOK

A generációkon átívelő tudás
szolgálatában!

Ennivaló természet

A természet ízeit azok élvezhetik, akik nyitottak az apró csodákra, akik fogékonyak a zöld erő jelenlétére, táplálékot és örömet nyernek belőle. Az ételek megálmodásában visszanyúltam azokhoz az élményekhez, amiket a természetben átéltem. Ennek köszönhetően nemcsak az ízek birodalmába invitálok kedves Olvasóimat, hanem színes és élvezetes utazásra is az ennivaló természetbe.

Halmos Monika

FONTOS

- Az utaktól, szennyezett területektől távol gyűjtsünk csak vadon termő növényeket! Hasznos segítő társunk lehet a növényhatározó, de a nem pontosan azonosítható növényt hagyjuk inkább ott, akár csak a védett növényeket.
- Egyes növények termése, levele, virága mérgező, ezért legyünk óvatosak. Fogyaszszuk azokat, amelyekről biztosan tudjuk, hogy kulináris célokra alkalmasak.
- Először kis mennyiségben próbáljuk ki, ízleljük meg a kiválasztott növényt, mert egyes növények az arra érzékenyeknél allergiás reakciókat válthatnak ki.
- Pollenallergiában szenvedők a virágok fogyasztásával legyenek óvatosak, és mindenki csak saját felelősségére fogyasszon vadnövényeket!

Füves pite

Hozzávalók: 2 tojás, 2 dl tejföl, 4 evőkanál olaj, só, 1 marék friss zöld vadnövény, 15 dkg liszt, 1 kiskanál sütőpor, 10 dkg napraforgómag

A tojásokat a tejföllel simára keverjük. Hozzáadjuk az olajat, az egészen finomra vágott zöld növényeket: mezei sóskát, lóherét, útifüvet, kakukkfüvet, cickafarkat, zsályát, amit éppen a természet kincses tárából válogathatunk. Megsózzuk, majd a sütőporral elkevert lisztet is beleforgatjuk. A napraforgómag felét durvára daráljuk, és a masszába szórjuk. A füves masszát sütőpapírral bélelt kis tepsibe simítjuk, a tetejére hintjük a többi napraforgómagot, és előmelegített sütőbe tesszük. 180 °C-on 25-30 perc alatt megsütjük. Ha kihűlt, négyzetes darabokra vágjuk.

TIPP

Ha az olaj felét tökmagolajra cseréljük, még zöldebb pitét kapunk, és még izgalmasabb – többé – ízeztélhetünk.

„A természet varázsát ontja bőven
A fűben, a virágban és a kőben,
Ő nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná javad.
De nincs oly jó, melyben ne volna vész,
Ha balga módra véle visszaélsz.”

Shakespeare

Csalános palacsintatorta

Egyszerű és egyben oly nagyszerű! Ránézésre bonyolultnak tűnhet, de gyerekjáték elkészíteni – örömteli „felnőttjáték”. Akár ajándékba is vihető, aki nem rajong az édes ízekért, annak ezzel biztosan örömet szerezhetünk.

Hozzávalók: 2 marék zsege csalán, 2 tojás, 15 dkg liszt, só, kb. 2,5 dl tej, a sütéshez olaj; a töltelékhez 10 dkg főtt, áttört burgonya, 20 dkg túró, 10 dkg tejszínes krémsajt, friss ehető virágszirmok; a díszítéshez ehető virágok és vadnövények

A csalánt leforrázzuk, majd apróra vágjuk és pépesítjük. Hozzáadjuk a tojást, megsózzuk, majd a lisztet és a tejet apránként hozzáadva simára keverjük. A masszából 8 db, nem túl vékony palacsintát sütünk.

A töltelékhez valót összedolgozzuk. A palacsintákat a töltelékkel megkenjük, mind-egyiket négy egyforma csíkra vágjuk, a töltelékre mutatós virágokat és leveleket rakosgatunk. Az így kapott palacsintacsíkokat nagyobb tálon egymás köré tekerjük. Cikkekre vágva kínáljuk.

Kerek repkény csokoládében

Dél-Tirolból érkezett minden évben a levél az ottani „füvesasszonyok” beszámolójával: a tavaszköszöntő pikniken csokoládéba mártogatott repkénnyel is kényeztettek ízlelőbimbóikat. Miféle huncutság ez, milyen tékozló lakoma, hogyan fér össze az egyszerű, közönséges kerek repkény a csokoládéval? Elhatároztam, hogy ha már a kertemben ott virít a hűséges repkény, miért is ne kövessem a példát. És láss csodát: egyszerűen mennyei az ízösszhang, pompás együtt ez a két zamat, melyekről úgy véltem, oly messze vannak egymástól, mint legalábbis ide Dél-Tirol.

Hozzávalók: 2 marék zsege repkényhajtás, 10 dkg étcsokoládé, 2 dkg vaj

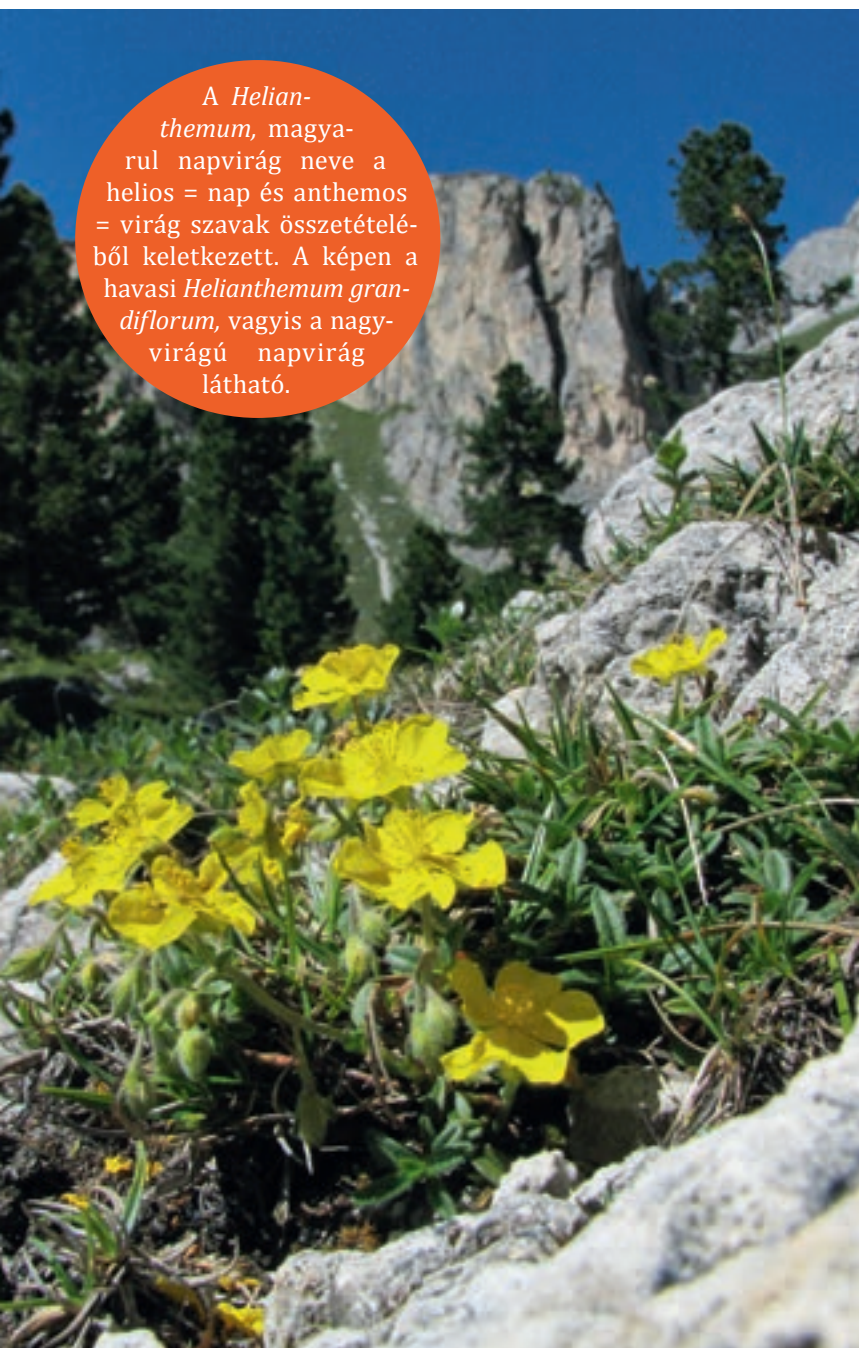
A zsege repkényhajtásokat 5-6 centis darabokra vágjuk – de a legjobb, ha már így szedjük őket. Folyó víz alatt leöblítjük, és teljesen leszárogatjuk. A csokoládét összetörjük, gőz felett megolvasztjuk. A vajat simára keverjük benne, majd a repkénydarabokat egyenként megmártjuk a masszában, és zsírpapíron hagyjuk megdermedni.

BESZÉDES NEVEK A-Z

Lévén a latin a legtöbb indoeurópai nyelv (egyik) őse, vannak olyan növénynevek, amelyek legtöbbünknek ismerősek, jelentésük magától értetődő. Többségük azonban nem: vagy azért, mert nem latin, hanem ógörög eredetű, vagy azért, mert annyira átformálta a névalkotó, hogy már nem igazán lehet fölismerni benne az eredeti latin szót.

Sorozatunkban kis segítséget nyújtunk ezeknek a megértéséhez és talán kedvet csinálunk a további kutakodásra a növénynevek birodalmában. Most a h-i betűvel kezdődő nevekből válogattunk néhányat, amelyeket érdekesnek vagy fontosnak gondolunk.

A *Helianthemum*, magyarul napvirág neve a helios = nap és anthemos = virág szavak összetételéből keletkezett. A képen a havasi *Helianthemum grandiflorum*, vagyis a nagyvirágú napvirág látható.

Hemerocallis. A sásliliom jól ismert kerti növény, sok-sok különböző színű és virágformájú fajtával. Görög eredetű latin nevében (*Hemerocallis*) a virágok egyetlennapos élettartama jut kifejezésre: hemera = nap (nem az égitest!), kallos = szépség.

Hydrangea. A hortenziák latin nevét a hydor = víz és angos = kehely ógörög szavak összetételével alkották, mert termésük kehely alakú. A képen a meranói Trauttmansdorff kert hortenziás része látható.

Hepatica. Már Dioszkoridész óta voltak olyan nézetek, miszerint a növények valamilyen részének formája, színe stb. utal arra, hogy milyen betegségekre lehet gyógyírként használni. E tévhittől vezérelve aztán Jakob Böhme (1575–1624), német cipésmesterből lett filozófus egész könyvet írt *De signatura rerum* címmel, mondván, Isten minden növénybe elrejtett egy jelet, azzal segítve az embernek, hogy betegségeire gyógyszert találjon. Ennek a nem túlságosan tudományos, és gyakran veszélyes elgondolásnak lett az eredménye például a májvirág latin és magyar neve is. Levele máj alakú, ezért régen úgy gondolták, hepatitiszt és más májbetegségeket lehet kúrálni vele. A képen az amerikai alfaj (*Hepatica americana*) fehér változata látható.

A *humilis* azt jelenti: alacsony növéssű, kis termetű. Ez az orchideaféle igen rövid száron hozza a virágát, ezért *Pleione humilis* a neve.

A görög mitológiában Hyakinthos szépséges ifjú volt, akit Apolló véletlenül megölt, miközben diszkoszvetésre tanította. Ezen ifjú véréből egy virág nőtt ki, amit róla neveztek el. A jácintot (*Hyacinthus*) valószínűleg mindenki ismeri, képünkön egy másik faj, a *Hyacinthella* látható, ami a *Hyacinthus* kicsinyítőképzős alakja.

Hirsutus, hirtus, hirtellus: mindhárom szó azt jelenti, szőrös. Például ennek a havasi rózsának a levélzete és szára durva szőrökkel borított, ezért *Rhododendron hirsutum* a neve.

Az *integrifolius* jelentése tagolatlan levelű. Ilyen például a *Clematis integrifolia*.

Imbricatus = szabályosan, tetőcserépszerűen egymásra fekvő. Akárcsak ennek a daravirágnak a levelei (*Draba imbricata*).

Az incanus szürkét jelent, és általában a levelekre vonatkozik. A képen a *Senecio incanus* nevű havasi aggófűfaj látható.

Az ionanthus azt jelenti: lila színű virágokkal rendelkező. Több növényt is ezzel a faji jelzővel illettek, legismertebb talán az afrikaiibolya, a *Saintpaulia ionantha*, amelynek virágai eredetileg lilásak.

Összeállította: Józsa Kata

BARENBRUG

SZÉP PÁZSIT, KEVESEBB FÜNYÍRÁS, TÖBB SZABADIDŐ

MowSaver

Grass for less mowing & fast establishment

- Mérsékelt növekedésű pázsit.
- Robot fűnyírók esetén is ideális választás.
- Kiváló megoldás mulcsozó nyíráshoz.

GREENLINE

GREENLINE HUNGARY KFT.

pazsit@pazsit.hu • www.pazsit.hu

Táplálja és védje kertjét minőségi termékekkel!

Mert az Ön növényei is megérdemlik!

Tápanyagellátás

Volldünger® Linz 2 kg

**Gombák, baktériumok
ellen**

Champion® WG 20 g

Gyomok ellen

Stomp® Aqua 200 ml

SZOBANÖVÉNYEK NÖVÉNYVÉDELME

A téli hónapok alatt szobanövényeink leg-
többje hajlamos kondícióvesztésre.

A mikulásvirág, a fokföldi ibolya, a fukszia- és ciklámenfajok esetében gyakran tapasztalunk levélkókadást vagy a levél elszíneződését. Mivel ezen virágoknak eltérő a páratartalom-, hőmérséklet- és fényigénye, ezért nehéz megtalálni számukra az optimális helyet a lakásban. Ugyanakkor a „programszerűen” (vagyis szakszerűtlenül, nem a növény igényének megfelelően) végzett öntözésnek is jelentkeznek ilyenkor már a negatív hatásai.

SZÜRKEPENÉSZES TÓPUSZTULÁS:

A kondícióvesztés mellett, ha az elnyílt virágokat, fonnyadt leveleket ollóval vágjuk le, akkor a keletkező sérülés miatt számolnunk kell a **gombabetegségek közül a szürkepenész** (botritisz) megjelenésével. Ilyenkor a tőlevelek, virágtagok, bimbók megbarnulnak. Végző stádiumban rothadásnak indul a növény, melyen szürke, pókhálószerű bevonat jelenik meg.

FIGYELEM! A mikulásvirág, a fokföldi ibolya, a fukszia- és ciklámenfajok kifejezetten fogékonyak a szürkerothadásra.

JÓ HÍR, HOGY VAN MEGOLDÁS! SWITCH 62,5 WG, A NAGYÁGYÚ

A készítmény kimagasló hatékonyságot mutat szürkerothadás ellen virágokban,

dísznövényekben. A védekezést a hajtás és a virágrészek védelmére összpontosít-
suk kis kézi permetező segítségével.

FŐBB ELŐNYEI:

- Blokkolni tudja a gombafertőzést.
- A növényre permetezve nem hagy foltot.
- Engedély nélkül megvásárolható termék.
- Munkaegészségügyi várakozási ideje 0 nap.
- Élelmezés-egészségügyi várakozási ideje nincs korlátozva.
- Kis kiszerelésben kapható (10 g).

**SWITCH 62,5 WG
KÖLTSÉGHATÉKONY
MEGOLDÁS,
KERESSE
A GAZDABOLTOKBAN.**

Rejtvény

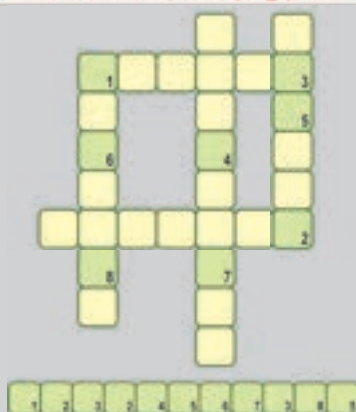
Helyezze el a rejtvényhá-
lóban a felsorolt növények
nevét! A számozott négy-
zetek betűiből egy tágas
növénynevezettség nevét
kapja megfejtésként. Éve-
lő növényként hazánkban
kb. 30 fajtájával találko-
zhatunk, a bokros, törpe
növénytől egészen a csün-
gő vagy kúszó fajtáig, te-
hát a kert és terasz min-
den részébe ültethetjük.

**ARANYFA, GYÖNGYIKE,
HÓVIRÁG, HUNYOR,
ORGONA**

A helyes megfejtést
beküldők között
egy nyertes részére
könyvet sorsolunk ki.

Címünk: Kertbarát Magazin,
1591 Budapest, Pf.: 294.
Beküldési határidő:
2020. május 15.

A Kertbarát Magazin január-februári számában
közölt rejtvény helyes megfejtéséért felajánlott könyvet
Paulik Jánosné rákóczipfalvai olvasónk nyerte.

HERBÁCIÓ MAGAZIN

Rendelje meg a Herbáció magazint egy évre
(megjelenik évszakonként) mindössze 1680.- forintért.
Hívja a 06 30 437 8900 telefonszámot,
vagy küldje el nevét, címét a nzr@herbacio.hu emailcímre.

Herbáció: kozmetikumok, népi gyógyreceptek, különleges
ételek, italok, tartósítványok: növényekből házilag...

Fenyőszörp, muskátlikész, kávélekvár,
árpafasírt, csalánsör, kenyérpörkölt, parfümök házilag -
csak néhány korábbi receptjeinkből...

Február 15. és május 15. között a Herbáció magazin
mellett a Gyümölcsparádé című különszámunk is kapható
az újságárusoknál!

HERBÁCIÓ
A NÉPI GYÓGYRECEPTEK MAGAZINJA
Készítők: gyümölcs- és gyógynövények

FENYŐS KEKESZ
GYÓGYFÜVES FÜRDŐK
BÁNYAVIRÁG, ZAMBUSZRÖG...

KÖLÖNLEGES
GYÜMÖLCS-
PARÁDÉ
TARTALMAZ
FELHASZNÁLÓK

HERBÁCIÓ
már 15. éve...
www.herbacio.hu

FÜVÉSZKERT

1083 Budapest, Illés u. 25.
www.fuveszkert.org

Március 21.: Fák oltása
a gyakorlatban – szakmai nap

Április 4-5.: Sakura-ünnep

Április 17.: Sakura-virágzás
– éjszakai program

Április 18-19.: Sakura-ünnep

Április 22.: Föld napja

Április 25.: Olajfánapi a spanyol
nagykövetség támogatásával

Április 30.: Beporzók napja
(Pollinator's day)

– kiállítás az amerikai nagykövetség
támogatásával

Május 9.: Mi micsoda nap
gyerekprogramokkal

Május 16.: Varázskert

Május 22-24.: Kaktuszkiallítás

Június 6.: Orchideanap
(Magyar Orchidea Társaság)

A Szamóca Kiskertész Klub
programjai a Fűvészkertben

Március 28.: Biborka

és a varázsfőzet – könyvbemutató-
val összekötött foglalkozás

Április 4.: Kaland a veteményesben

NEMZETI BOTANIKUS KERT

Vácrátót, Alkotmány u. 2-4.
www.botanikus kert.hu
www.facebook.com/
nemzetibotanikus kert
+36-28-360-122

Március 21., április 4.: A botani-
kus kert virágai – akvarellfestészeti
foglalkozás

(előzetes bejelentkezéssel)

Április 10-13. (húsvéti hétvége):
Őnállóan bejárható „Mesés növények,
növényes mesék” tanséta

Április 18.: Kerttörténeti
és kertművészeti sétá ingyenes
szakvezetéssel a műemlékvédelmi
világnap alkalmából

MAGYAR RÓZSATÁRSASÁG

magyarrozsatarsasag.blogspot.com

Kertlátogatások:

Április 25.: Gyuri bácsi kertje
Tolna-Mözsön (hagymások)

Május 23.: Majosháza, díszkert
és zöldséges (ökológiai gazdálkodás)

Május 30.: Decsi virágözön
(gyűjteményes rózsakert)

CSAPODY VERA NÖVÉNYBARÁT KÖR

TIT Stúdió Egyesület
(Bp., XI., Zsombolyai u. 6.).
www.tit.hu

Április 2.: Botanikai élmények
a Sierra de Guadarrama vidékén
(dr. Szlamka József)

Április 16.: Klubnap, növénybörze

Május 7.: Ausztrál úti beszámoló,
első rész (Antalfy Katrina)

Május 21.: Egy gondolat,
egy évtized, egy gyűjtemény
– a Váli-völgyi kert a kezdetektől
napjainkig (Németh Norbert)

SZEGEDI FÜVÉSZKERT

Szeged, Lövdöle u. 42.
fuveszkert.u-szeged.hu

Május 1. – szeptember 30.:
Repülő virágok – trópusi lepkékert

BUDAI ARBORÉTUM

1118 Budapest, Villányi út 29-43.
budaiarboretum.szie.hu

Április 24-26.:

Tavaszkert – dísnövény-
szakkiállítás és -vásár
(www.tavaszkert.hu)

SZARVASI ARBORÉTUM

Szarvas, I. kk. 9.
pepikert.hu

Május 23.: Pepi manó napja
– nyitott az üvegház és a Varázstanya

KECSKEMÉTI ARBORÉTUM

Kecskemét, Nyíri út 48.
kecskemetiarboretum.hu

Április 17.: Virágzó tavasz
– szakvezetési túra
(előzetes bejelentkezéssel)

JELI VARÁZSKERT

Szombathely
www.jelivarazskert.hu

Rododendronvirágzás
és pünkösdi idején
hosszabbított nyitvatartás.

ÉDENPONT KERTLÁTOGATÁSOK

www.edenpont.com

Március 21.: A boldogság kertje
(Budajenő)

Április 4.: Zöld pagony
(Budapest XVII.),

A boldogság kertje (Budajenő)

Április 18.: Csipetnyi Szanazug
(Gyula),

Gyümölcsös díszkert
(Szombathely),

Zöld pagony (Budapest XVII.)

Április 19.: Évelők és rózsák
társaságában (Székesfehérvár),
Modest garden (Telki)

Április 25.: 1000 frisz kertje
(Tolna-Mözs),

Zöld pagony, Esti kódkok kertje
(Felsőörs)

Május 2.: Miniarborétum
a völgyben (Óbánya)

Május 9.: Zen Tündérekert
(Budapest XXII.)

Május 10.: Ilona-kert (Göd)

Május 16.: Csipetnyi Szanazug
(Gyula), 1000 frisz kertje

(Tolna-Mözs)

Május 17.: 1000 frisz kertje

Fizessen elő most a
Kertbarát Magazinra!

Fizessen elő egy évre
a Kertbarát Magazinra
2020. március 20. és
május 22. között
és nyerjen!

Első 25 előfizetők az
Oázis Kertészet 2000 Ft értékű
vásárlási utalványát kapja,
amit az ország bármelyik
Oázis Áruházában
levasárolható.
www.oazis.hu

A Kertbarát Magazin megjelenik kéthavonta

Előfizetési megbízás

Előfizethető az ország bármely postáján, a hírlapkézbesítőknél,
e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen, a +36-1-767-8262-es
telefonszámon, vagy a honlapunkon: www.magyarmezogazdasag.hu
Kérjük, olvashatóan töltse ki, s küldje a Magyar Posta Zrt. Levél
Üzletág Központi Előfizetési és Árucsoport címére: 1900 Budapest

Előfizetem a Kertbarát Magazin című kiadványt.

Éves előfizetési díj ápr. 1. és máj. 31. között akciósan 3390 Ft.

Név:

Cím:

Kelt:

év

hó

nap

aláírás

Ragcsálóriasztók
Szabaduljon meg
hívatlan
vendégeitől!

- egér, patkány
- nyest, görény
- kullancs, bolha
- galamb, seregély
- vakond
- pele

Forel Elektronikai Kft.
2800 Tatabánya,
Kossuth Lajos u. 30.
Tel./Fax: +36 34 316 673
e-mail: spuri@spuri.hu
www.spuri.hu, ragcsaloriaszto.hu

IZOM- KÖTŐ SZALAG	ÓRI- GÖRÖG VÁROS	NEMES- GÁZ	CENT- LITER RÖVIDEN	VÁZHIVÓ ESZKÖZ	ASZKADÓ	NORVÉGI AUTÓJEL	JUHFAJTA	KISEBB VÉ- FOLYÁS	ELŐTAG- FOLD- MŰVELESE
MEG- FEJTÉS 1									S
OLDATOT KONCENTRÁL	3					SE- SEARRA			
VISSZ- HANG	MEG- FEJTÉS 2		CSÉH- PÉTER ORRAT- OKMÁNY	11			SÓHÁRTO SZÖCSKA NÓRA KÖZTÉPE		TOK BELSEJÉT SZÜLŐ KÖZVISEL
MENS- IN CORPORE SAND				MŰVÉSZ- HARMAS PALINKA- SÉPRŐ					
ARAB- KERETI		MAC- PÁ- ROS BÉLY- ...KÖNYV ÖCSKA KÖLME			PÁGER- SZÉNSZ V. ILLATOS GYÖNTA				
ÓZSÁS ELEMÉ							2	A SZÉLEN NEVÉSE ZOLTAN FIZIKUS V.	
A SEBES SÉG JELE		GYEREKE NÉPESSEN SÉRT BOSZONYT	15					GOOD- ANGOL KÖZÖNSÉGI NELI FIZIKUS SZERENCSÉ	
ARAB NEVEK BEN: PIA- POSTA, PETŐFI SÁNDOR KÖLTEMÉNYE				ARAB KÖZPENT PLÉDET PORCÓL		IZRAEL KIRÁLYA V. KESERŐ GURNY			FOGRÉLI ÉNEK- HANGSZA- RT NA
BANGÓ ARFOLYAM FELAR		13	ZAG- SZERLEK DIO BURKA		MELLÉK- MÉNYEZŐ VADÁSZ KEJTEKE	GYERMEK- KES PÉTER BECEZETT NŐI NEV		VERSEM PEREMÉ HOROGSZ- ZSÉREG	
HÍRT TUDTAT AD CÉL- CÉL RÁ			RÖKÖLT EGY HONAPRA JUTÓ	10		...RE FELSZÖGÖLT RÖVIDEN	KISLELT- TEZ GÖRÖG SZÖVEGT	9	
			ANYÓ- GRAB- MISZKALAK EDÉS EÖNYEMÉ	4		CSÖRÖGE BEREÁNYAI CSELEKÉVŐ	5		TÖLGY ANGOLUL ABSZURD
ERŐBŐL NYERK	NAGYSZÜ- LŐ APJA KOROG A GYOMRÁ				MEG- FEJTÉS 4 MEG- FEJTÉS 5				
		FŐVÁROSA BERN ITT VAGYOK		UKÁZ EGYENKÖR NEMÁNY ÁGALI		EÜ- ESZKÖZ (GER.) OKOM		ILLETVE RÖVIDEN EGY ANGOLUL	
			INTERCITY TÖMÖRÍTŐ- PROGRAM		SUGÁR- RÖVIDEN PURCS TULOKFAI	BORNA- VALÓTAD. SZ. KAPSZULA			ENERGIA JELE ERŐKÖLCS- TAN
GYÜ- MÖLCS BURKA									
GARDONYI GEZA VÁROSA		12	HÍVÓ ASÓR- ZÉST ADJA			BEÓCIA REGHŐS PÉCS LATIN NEVE		UNNEP VEGÉN ANGOL FERGŐ NEV	16
EGES- TERMÉK				ELŐRÖK KUPA RÖV EGY- OKAT BECEZÉSE	SZAVAZAT BORTÉ- KÖT BECSUK		CSÉBÉSZ REPLÓ- GÉPTÍPUS		
	FELDOL- BUPUSZTÍT INKÁBB AZONBAN				WESTERN FILM ÖMÉ ESZAKI SZAVAS- TÁJTA			MÁR- LÉGIPOSTA EZER PÁ- RATLAVAN	
			PUSZTA- FALTA GÖZELAND ALAGUT (JÓTÁR)			DIGITÁLIS FELBONTÁS BITTUELE SZÉPLEVŐ	7	DALBELI PESTI KAPITÁNY X...2	
SÁR- MAVADÉK			VÖZNER ELKEVER MÉRŐK FÁZS		KISBÁTKA BLUTAT				EZÉST VEGYJELE
ÁFA NELKÜLI ELLEN- ÉRTÉK				8	KEN- SZÓVÁRUK TOLL- FORGATÓ	AMPER JELE AHOGY HASONLÓ			
			ÁTRILHÁZ UGYAN- MÁR			HÉTSEGER ... VITAT ZUMMAG- NI KEZD			
VALAKINEK AZ ÖGÖ				6	ASZÓR- SZEGEYI FALUYEGY	DUNANTÚLI FOLYÓ A DUGAR JELE			14
INKÁBB HÖZZÁM, EBBE AZ IRÁNYBA									

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

„S reszket s kacag a liget, cserje meg bozót,
Gyenge bőrű testüket úgy csiklándozod:
Minden erdő egy bolond Hejehujja-hely...”

A rejtvény számozott négyzetek betűiből egy magyar költő neve és versének címe állítható össze. A főszókat versének folytatását rejtettük el. Kérjük, a megfejtést küldje be címünkre!

Kertbarát Magazin
1591 Budapest, Pf.: 294.
vagy e-mailen:
titkarsag@kerteszetesszoleszet.hu
Beküldési határidő: 2020. május 15.
A helyes megfejtést beküldők közül három nyertes könyvjuttatásban részesül.

Január–februári számunk megfejtése: Kányádi Sándor: Télifák

„Egyedül a fenyőerdő / nem hódol meg hónap, fagynak: / zöldell akkor is, ha a nap / sugara meghervadnak.”

A felajánlott könyveket Kruzicsné Kozma Erzsébet tahitótfalusi; Sárhidi Jánosné hógyszéki; Dr. Takács Ildikó budapesti rejtvényfejtőinknek postázzuk.

KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBÓL

A világ egyik
legszebb parkjában,
Versailles-ban
barangolunk

Tovább kalandozunk
a növénynevek világában

Megjelenés:
2020.
május 22.

Minden erkélyen,
terazon legyen
cserepes rózsza!

Folytatjuk
a levéltetvek elleni
küzdelmet

EGYÜTTMŰKÖDÉS A MÉG NAGYOBB HATÉKONYSÁGÉRT

Együttműködési megállapodást kötött a Net Média Zrt. – a legolvasottabb online gazdasági újság, a Portfolio.hu és az agrárszektor.hu portálok üzemeltetője –, valamint a Magyar Mezőgazdaság Kft., a hazai legnagyobb agrármédiacég, a Magyar Mezőgazdaság piacvezető agrárgazdasági hetilap kiadója, a magyarmezogazdasag.hu agrárhírpórtál üzemeltetője.

A megállapodás létrejöttét többéves sikeres közös munka, valamint kölcsönös pozitív tapasztalat előzte meg, hiszen a két cég eddig is rendszeresen és hatékonyan működött együtt, támogatták egymást a piacon.

A megállapodás keretében a cégek még magasabb szintre emelik együttműködésüket, melynek legfontosabb célja, hogy a piac szereplői számára

hiteles és hasznos szolgáltatásokat biztosítsanak felületeiken, nyomtatott szaklapjaikban, online hírportáljaikon és rendezvényeiken.

Kölcsönösen támogatják egymást az Agrárium 2020, a Nyugat-magyarországi Agrárforum 2020 és az Agrárszektor Konferencia 2020 rendezvények kapcsán, mely helyszíneken a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiemelt médiapartnerként fog megjelenni.

Szintén fontos elemei a megállapodásnak, hogy online tartalommegosztás tekintetében, és a Magyar Mezőgazdaság Kft. által kiadott agrárszaklapok kiemelt előfizetési kampányainak népszerűsítése céljából is együttműködnek.

A megállapodás azért is példaértékű, mert megmutatja, hogy a bizonyos vo-

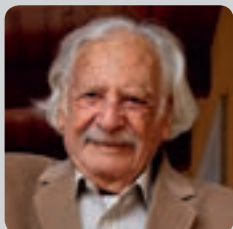
Horváth Roland, a Magyar Mezőgazdaság Kft. marketingvezetője, és Bán Zoltán, a Net Média Zrt. igazgatósági tagja

natkozásban versenytársnak tekinthető cégek is ki tudnak alakítani olyan kölcsönös előnyökkel járó konstrukciót, mely egyértelműen a hazai mezőgazdaság szereplőinek javát szolgálja.

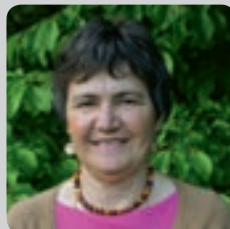
AMBRUS MÁRIA

kertészmérnök,
táj- és kertépítőmérnök
kertterapia@gmail.com

DR. BÁLINT GYÖRGY

kertészmérnök

FRÁTER ERZSÉBET

biológus, az MTA Nemzeti
Botanikus Kert kurátora
frater.erzsebet@okologia.mta.hu

HALMOS MONIKA

fitoterapeuta
www.rozsakunyhó.hu
moni.halmos@gmail.com

**HERCZEGNÉ
GHYCY ZSUZSANNA**

táj- és kertépítész tervező
ghyczy.zsuzsa@argus-kft.hu

JÓZSA KATA

kertészmérnök
jozsa.kata1@gmail.com

SZÁMUNK SZERZŐI

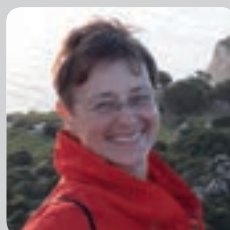
KASZAB LÁSZLÓ

nővényorvos
kaszablacza@gmail.com

KÓSA GÉZA

dendrológus, botanikus,
MTA Nemzeti Botanikus Kert
kosa.geza@okologia.mta.hu

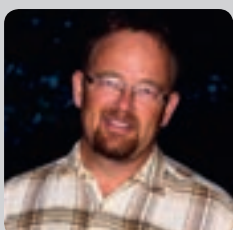
MEGYESI ÉVA

kertészmérnök
megyesie@index.hu

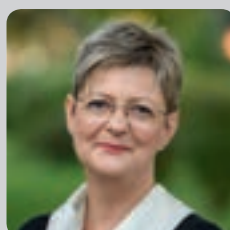
MERÉNYI ALEXANDRA

kertészmérnök
merenyi.alexandra@t-online.hu

MOLNÁR PÉTER

kertészmérnök,
természetfotós
molnary@freemail.hu

SÁRKÓZI JUDIT

újságíró, szerkesztő
sarkozijudit@
magyarmezogazdasag.hu

SZAKÁCS-NAGY ZSUZSA

kertészmérnök
Szamóca Kiskertész Tanoda
szamocatanoda@gmail.com

**SÜTÖRINÉ
DIÓSZEGI MAGDOLNA**

kertészmérnök
dioszegi.magdolna@kertk.szie.hu

ULICZKI DÓRA

kerttervező
ulidora@gmail.com

KertBarát
magazin

Készült a Kertészet és Szőlészet
szerkesztőségében

Alapította Bálint György 1977-ben

43. évfolyam, 2020./3-4. szám,
2020. március 20.

FŐSZERKESZTŐ:

BIZA KLÁRA

SZERKESZTŐ:

SÁRKÓZI JUDIT

TERVEZŐSZERKESZTŐ:

Végh György

OLVASÓSZERKESZTŐ:

Tömpe Anna

TITKÁRSÁG: Kiss Jánosné

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ:

1141 Budapest, Mirtusz u. 2.

Postacím: 1591 Budapest, Pf. 294

Telefon: +36-1-273-2290

Fax: +36-1-470-0410

E-mail: titkarsag@kerteszetesszoleszet.hu

Címkép: Floradania

KIADJA

a Magyar Mezőgazdaság Kft.

Felelős kiadó:

SÁRI ENIKÓ ügyvezető igazgató

HAJOS LÁSZLÓ ügyvezető igazgató

LAPTERJESZTÉS, PÉNZÜGY:

Harangozó Tímea vezető, Fontos Éva,

Karácsonyi Ildikó, Gabula Fruzsina

MARKETING: Horváth Roland vezető,

Kovács Réka, Kadosa Gábor,

Kárpáti Eszter marketingreferensek

ÜGYFÉLSZOLGÁLAT:

Husztiné Csekő Emma

Tel.: +36-1-470-0411, fax: +36-1-470-0410

HIRDETÉS:

Barsi Nóra

Tel.: +36-30-982-6369

barcsi.nora@magyarmezogazdasag.hu

Dohány Árpád

Tel.: +36-70-232-4231

dohany.arpad@

magyarmezogazdasag.hu

Kiss Jánosné

Tel.: +36-1-273-2285, +36-1-273-2290

titkarsag@kerteszetesszoleszet.hu

Minden jog fenntartva!

A lapból értesítéseket átvenni

csak a KertBarát Magazinra való

hivatkozással lehet.

A hirdetések és egyéb

reklámkiadványok tartalmáért

a kiadó felelősséget nem vállal.

TERJESZTÉS:

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Zrt.

Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető

az ország bármely postáján,

a hírlapot kézbesítőknél,

a [www.posta.hu webshopban](https://eshop.posta.hu/webshopban)

(<https://eshop.posta.hu/storefront/>),

e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu

címen, telefonon a +36-1-767-8262

számon, levélben a Magyar Posta Zrt.

1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető

a Magyar Posta Zrt.-nél:

a [www.posta.hu webshopban](https://eshop.posta.hu/webshopban)

(<https://eshop.posta.hu/storefront/>),

1900 Budapest, +36-1-767-8262,

hirlapelofizetes@posta.hu.

Belföldi előfizetési díj egy évre 3990 Ft,

fél évre 1995 Ft.

Árusításon úton terjeszti

a Lapker Zrt., a POHIRKER Zrt.,

valamint az alternatív terjesztők.

NYOMJA:

Ipress Center Central Europe Zrt.

2600 Vác, Nádas utca 8.

Felelős vezető: Borbás Gábor

A nyomdai megrendelés törzsszáma:

Sz-12/99

Nyomás: 2020. március 13.

HU ISSN 0133-9435

www.magyarmezogazdasag.hu

- az Agrárhírtől

Onlineüzletág-vezető: Práger Ádám

Szerkesztők: Mizsei Károly, Szőnyi Judit

VAJON LÉTEZIK IDEÁLIS FÜNYÍRÓGÉP?

A fűnyíróválasztás arany szabályai

Ha fűnyíróvásárlásra adjuk a fejünket, akkor érdemes tudnunk, hogy manapság rengeteg opció közül választhatunk. Vásárlás előtt célszerű átgondolni, hogy milyen igényeink és elvárásaink vannak a géppel kapcsolatban. A STIHL szakértőinek összeállításából kiderül, hogy mire kell figyelni, hogy időt, pénzt és energiát takaríthassunk meg.

HA A MÉRET A LÉNYEG

A kertméret alapvetően meghatározza az alkalmazható technológiát és a fűnyíró típusát. Olyan helyeken, ahol a kert méretéből adódóan a teljesítmény elsődleges szerepet játszik, a legjobb választás egy benzínmotoros fűnyíró. „Egy ilyen géppel – mivel független az áramellátástól – nem lehet gond akkor sem, ha egy nagyobb füves területtel rendelkezünk, hiszen könnyedén mozgathatunk vele, ráadásul a nagy teljesítménynek köszönhetően hosszabb munkavégzésre is alkalmas.” – mondta a STIHL szakértője. Ha a terület nagysága meghaladja az 1200 m²-t, a benzines fűnyíró a legjobb döntés.

HA NEM MINDEGY, HOGY MIKOR ÉS FONTOS, HOGY KÖNNYŰ LEGYEN

Az elektromos fűnyírók használata esetén valamennyire megkötí ugyan a kezünket a kábel hossza, viszont cserébe szinte hangtalanul nyírhatjuk vele a fűvet. Így kisebb a valószínűsége, hogy összetűzésbe kerülünk a szomszédokkal, illetve az sem akadályozhat a kerti munka elvégzésében, ha kisgyermek van a családban, aki éppen a délutáni alvását tölti. Az elektromos fűnyírók jóval könnyebbek, ami miatt hölgyek számára praktikus választás lehet, ráadásul ezeknek a gépeknek kicsi a karbantartási és gondozási igényük is.

HA KORLÁTOK NÉLKÜL AKAR DOLGOZNI

Az akkumulátoros fűnyíró egyik legnagyobb előnye, hogy nem korlátozza használóját a szabad mozgásban. Egy ilyen géppel felszabadultan nyírhatjuk a pázsitunkat anélkül, hogy figyelni kéne, nehogy elvágjuk a kábelt, illetve kis tömegének és könnyű irányíthatóságának köszönhetően a keskenyebb, nehezebben hozzáférhető helyeken is precíz munkát tudunk végezni vele. „Az akkumulátor kapacitásától függően akár egy 600 m²-es füves területet is lenyírhatunk gond nélkül. Az elektromos társához hasonlóan az akkumulátoros fűnyírók is nagyon csendesen végzik a dolgukat, ugyanakkor teljesítményük a lítium-ionos akkumulátornak köszönhetően rendkívül erős.” – tette hozzá a STIHL szakembere.

HA A KÉNYELEM AZ ELSŐDLEGES

Az egyre jobban elterjedő robotfűnyírók az önműködés mellett számtalan kényelmi funkcióval rendelkeznek, mint például területi, dőlésszög-, ütközés- és emelésérzékelők, zónák kialakítása, fűnyírás időintervallum, napok, napszakok beállításának lehetősége. A STIHL iMOW robotfűnyírók 800-5000 m²-es, akár több területtől álló gyepterületek önálló ápolására is alkalmasak, és bizonyos modellek már mobilalkalmazásból is elérhetők.

PLUSZ EGY TIPP A KÖRNYEZETÉRT

Ha nem szeretnénk fűnyírás után további kertápolási teendőket és rendezetten szeretnénk tartani a kertünket, ajánlott fűgyűjtő kosaras verziót választani. Ha pedig környezettudatosabban szeretnénk élni és fontos számunkra az újrahasznosítás, választhatunk mulcsozó fűnyírógépet is. „A fűnyíró nem a kosárba gyűjti a levágott fűvet, hanem a gépen belüli légkeverés révén azt újra aprítja a speciális mulcsozó kések, és ebből egyrészt természetes zöldtrágya képződik, másrészt ez a mulcs visszatartja a nedvességet a gyepek, a tápanyagok lassan és egyenletesen oldódnak ki a talajba. Így nincs szükség műtrágyára, ezáltal pénzt spórolhatunk, valamint a környezetünket is védjük.” – javasolják a STIHL szakértői.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK
a www.stihl.hu weboldalon.

STIHL

Szeretem az Oázist

Az otthonom, a kertem és a virágaim is

www.oasis.hu

Várjuk együtt a virágzó tavaszt! Nem kell messzire menni a kikelet legszebb egynyári virágaiért, százszorszép évelőkért, gyümölcstermő növényekért, balkonzöldségekért, örökzöldekért és díszcserjékért. Kerti kiegészítők, ültetési és ápolási alapanyagok? Divatos kaspók, dekorációs kellékek? Egy helyen megtalálunk mindent: az Oázis Kertészetben.

1000
EZER FORINT

Az Oázis Kertészet
ajándék kuponja

www.oasis.hu

A kupon 2020. március 23. és április 19.
között összes áruházunkban felhasználha-
tó, leértékelve 1000 Ft értékű vásárlás en-
ten 4000 Ft-ot kell fizetned. A kupon más
akcióval nem vonható össze, akciók és
termékek nem váltható be. Vásárlásunként
egy darab kupon használható fel.

Kertészeti áruházaink szerte az országban:

Ajka Ipari Park, északi szektor; Budakeszi Szőlőskert Ipari Park (a Tesconál); BP - Pasarét Zilah u. 6; BP - Kőbánya Kőbányai út 47; BP - Rákosszentmihály Szlovák út 15; BP - Soroksár Helsinki út 80; Cegléd Külső-Jászberényi út 2; Csepel Mini* Kossuth L. u. 15; Debrecen Balmazújvárosi út, a Mömax és a Metro között; Diósd Diófásor u. 19. (Az Intersparnál); Hajdúnánás Mini* Szabadság u. 50; Jászberény Nagykátai út 17; Kecskemét Budai út, a Tesco előtt; Keszthely Sermelweis u. 2; Miskolc Szentpéteri kapu, 26-os út kivezető; Mohács Pécsi út, Ipari Park; Monor 4-es főút 32. km; Nyíregyháza Korányi Frigyes út 204; Szeged Alkony utca 3; Székesfehérvár Holland fásor 1; Szolnok - Szajol 4-es főút 108. km; Tatabánya Erdész u. 39. (A Dózsakertben) Törökbálint Torbágy u. 4., (az Auchannál)